

Egymásért imádkozunk adventben

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) felterjesztése alapján 2018. november 15-én a Szentszék Németh Norbertet, a Szombathelyi Egyházmegye pasztorális helynökét nevezte ki a római Pápai Magyar Egyházi Intézet (PMI) rektorává. Utóbb ő lett a Szent István Alapítvány elnöke, a római magyar közösség új lelkipásztora, illetve az olaszországi magyar közösségek lelkipásztori koordinátora is. A koronavírus-járvány második hulláma Olaszországot sem kíméli, ősztől újabb lezárások léptek életbe, új egészségügyi és gazdasági szabályok érvényesek az ország területén. Ebben a helyzetben kell tanulniuk a PMI növendékeinek, és nekik is így kell készülniük a karácsonyra. A kialakult helyzetről, a pandémia idején végzett munkájáról, a járvánnyal sújtott adventi időszakról beszélgettünk Németh Norbert rektorral.

Őn a római magyarok lelkipásztora, illetve az olaszországi magyarok főlelkésze. Egy időben Rómában tanult, és két évvel ezelőtt visszatért az Örök Városba. Nem ismeretlen világba csöppent.

– Az Olasz Püspöki Konferenciának még jóvá kell hagynia a magyar püspöki kar hozzám intézett felkérését, hogy legyek az olaszországi magyarok főlelkésze. Jelenleg tehát csak koordinálok a különböző városokban a magyar misék megtartását, illetve a római vikariátus jóváhagyásával az itteni magyarok lelkipásztora lettem.

(Folytatás az 5. oldalon.)

Fotó: Bókay László

Közös ima Erdő Péter bíboros, prímással a pandémia áldozataiért és a járvány megszűnéséért
7. oldal

Mézbe és teába rejtett hála – karítaszajándék a pulmonológiai intézet számára
8. oldal

A közös éneklés közösséggé formál
9. oldal

Újra online formában ülésezett a püspöki konferencia

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) december 1-jén megtartotta téli rendes ülését, a kialakult helyzetre tekintettel a júniusi találkozóhoz hasonlóan videokonferencia keretében. Tóth Tamás, az MKPK titkára levélben számolt be a találkozók témáiról.

Tárjátok ki szíveteket címmel idén is elindult a Katolikus Karitászi karácsonyi segélyakciója, amely során a rászoruló családokat segítik a téli időszakban és karácsonykor. Évről évre növekszik az adományozók és a támogatott családok száma, így mára az adventi segélyprogram egy, az egész országot átölelő össze-

fogássá vált. A nélkülözőkért indított ünnepi összefogásnak kettős célja van: ünneppé tenni a karácsonyt és könnyebbé tenni a hétköznapok terheit. Idén is többféle módon lehet csatlakozni a december 31-éig tartó adománygyűjtéshez, amelynek lehetőségeiről a karitasz.hu honlapon tájékozódhatnak.

Az Angyalbatyu ajándékgyűjtő akció keretében nehéz sorsú gyermekeknek lehet ajándécsomagot készíteni, és leadni a különböző gyűjtőpontokon. Az ajándécsomagokat a karítaszökevényesek juttatják el az országos hálózaton keresztül a rászoruló családok gyermekeinek. Részletek a www.angyalbatyu.hu oldalon.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Javamra vált a betegség

Karácsonyváró gondolatok Covid idején

Felső légúti tüneteim enyhe voltának köszönhetően a megbetegedésem egész karanténidőszakát imában töltöttem. Az egész napomat. Egymás után mondtam a Szent sebek rózsafüzérét, a Szent vér litániáját. Rokonaimért, barátaimért, híveimért, a betegekért, az elhunytakért ajánlottam fel az imáimat. Híszek a közbenjáró ima erejében – mondta Rumszauer Miklós, a kaposvári Szent Margit–Szent József-templom plébánosa, püspöki helynök, akivel felgyógyulása után beszélgettünk. Advent első napjaiban látott vendégül bennünket az otthonában.

Egy panelházas lakótelep és egy kertes, családi házas övezet határán épült a Szent József-templom. Az épület különleges, íves vonalvezetése, fehérsége meglepetésként hat az érkezőre. Bizonyos meglátások szerint életvonalat, mások szerint csigaházat formáz a templomtest, amelyhez hoz-

záépült a plébánosi lakás. A bejáraton túl mediterrán kiskert fogad bennünket. A lemenő nap fényében pompáznak az őszi utolsó virágai, de a krizantémok mellett már ott vannak az advent díszei is.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Úgy akarom szeretni a családokat, mint Krisztus

Marton Zsolt családreferens püspök gondolatai a megkezdett szolgáltról

Fotó: Lambert Attila

„Figyelj a Szentlélekre, légy szabad és ne félj” – ezeket a szavakat helyezte a szívembe Bíró László püspök atya, amikor ki-neveztek utódjául mint családreferens püspököt. Igyekszem megfogadni a tanácsát, mert nem könnyű egy ilyen nagyszerű előd nyomába lépni. Püspök atyát negyedszázada ismerem. Amikor 1995-ben a budapesti Központi Papnevelő Intézet rektora lett, vele együtt megérkezett a szemináriumba a családi-asság. Egykori kispapjaként, majd később papnevelő munkatársaként, végül rektorutódként hálával tartozom neki az együtt töltött évekért, és mindazokért a lelki-szellemi kincsekért, amiket tőle kaptam. Az idők folyamán atyai barátságába fogadott, és jelenleg is bölcs tanácsadómnak tudom őt. Imádkozom teljes felgyógyulásáért. Püspöktársaim, valamint minden katolikus pap és világi testvérem nevében ezúton szeretném megköszönni neki a családpasztoráció területén teljes odaadással végzett szolgálatát, melyben mindvégig hűséges maradt püspöki jelmondatához: *Tecum pro te* (Veled, érted).

Mi a családreferens püspök küldetése ma? Bíró László püspök atya annak idején kijelölte a családpasztoráció irányát, és munkatársaival nagy utat tett meg. Jelentős részben ezt kívánom folytatni. Püspök testvéreimmel együttműködve szeretném tovább formálni és segíteni az egyházmegyei családreferensek munkáját, szolgálatukat továbbképzésekkel, lelkipapokkal, konferenciákkal is támogatva. Mindenekelőtt azonban arra szeretném buzdítani őket, hogy az egész világ előtt bátran álljanak ki a krisztusi út mellett.

(Folytatás a 8. oldalon.)

Keller András
a 250. év született Beethovenről
Beszélgetés Illtyés Benccel
haszidokról, csodarábbikról,
sirkertmentésről
Baksa Gyöngyi keramikumművész
karácsonyja
Családi kötelékek

Az ima lecsillapítja nyugtalanságunkat

November 18-án a Szentatya az imádságról szóló katekézissorozat 15. alkalmával Szűz Máriát mint imádkozó asszonyt mutatta be. Csendes, imádságos, mindent Istentől fogadó jelenlétével a Szűzanya végigkísérte Fiának, Jézusnak az egész életét, sőt, ott volt az Egyház születésénél is. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Kedves testvérek, jó napot kívánok!

Az imádságnak szentelt katekéziseink sorában ma Szűz Máriával, az imádkozó asszonnyal foglalkozunk. A Szűzanya imádkozott.

Amikor a világ még nem is hallott róla, egyszerű leánycént egy Dávid házából való férfi menyasszonya, Mária imádkozik. El tudjuk képzelni az elmélyült csendben élő fiatal názáreti nőt, amint állandó párbeszédet folytat Istennel, aki hamarosan küldetéssel bízta meg. Már fogantatása óta kegyelemmel teljes és szeplőtelen, de még semmit sem tud megdöbbenő, rendkívüli hivatásáról, sem a viharos tengerről, melyen át kell hajóznia. Egy dolog biztos: Mária azoknak az alázatos szívű embereknek a népes sorába tartozik, akiket a hivatásos történések nem vesznek fel könyveikbe, de akikkel Isten előkészítette Fiának eljövételét.

Mária nem önállóan irányítja életét: várja, hogy Isten átvegye életének gyeplőjét, és oda vezesse, ahová akarja. Tanulékony, és ezzel a rendelkezésre állással előkészíti azokat a nagy eseményeket, amelyek bevonják Istent a világba. A katekizmus emlékeztet Mária állandó és gondoskodó jelenlétére az Atya jóságos tervében és Jézus egész életében (vö. A Katolikus Egyház katekizmusa – KEK – 2617–2618.).

Mária éppen imádkozik, amikor Gábiel arkangyal meghozza neki az örömhírt Názáretben. Az ő kicsiny, egyben hatalmas „itt vagyok”-ját,

melytől abban a pillanatban az egész teremtség örömben tör ki, az üdvösség történetében sok más „itt vagyok”, sok Isten akaratainak való, bizó engedelmesség, sok rendelkezésre állás előzte meg.

Nincs jobb módja az imádkozásnak, mint az, ha Máriához hasonlóan megnyílunk, megnyitjuk szívünket Isten előtt: „Uram, amit te akarsz, amikor te akarod, és ahogyan te akarod.” Tehát Isten akaratára nyitott szív kell! Isten pedig mindig válaszol. Hány hívó éli meg így az imáját! Akik szívükben a legalázatosabbak, így imádkoznak: mondhatni, lényegi alázattal; egyszerű alázattal: „Uram, amit te akarsz, amikor te akarod, és ahogyan te akarod.” Ők így imádkoznak, nem mérgelednek, amiért a napok tele vannak problémákkal, hanem szembenéznek a valósággal, és tudják, hogy az alázatos szeretetben, a mindenkor felkínált szeretetben Isten kegyelmének eszközévé válunk. „Uram, amit te akarsz, amikor te akarod, és ahogyan te akarod.” Egyszerű ima, ezzel az Úr kezébe helyezzük életünket: vezessen ő bennünket! Mindannyian tudunk így imádkozni, szinte szavak nélkül.

Az ima le tudja csillapítani a nyugtalanságot: mindig nyugtalanok vagyunk, már akkor akarjuk a dolgokat, mielőtt kérnénk őket, és azonnal akarjuk. Ez a nyugtalanság árthat. Az ima viszont le tudja csillapítani és rendelkezésre állással tudja alakítani a nyugtalanságot. Amikor nyugtalan vagyok, imádkozom, s az ima

megnyitja szívemet, és készséggé teszi Isten akaratát számára. Szűz Mária az angyali üdvözlőnek el tudta utasítani a félelmet, bár megéreztte, hogy *igenje* rendkívül kemény megpróbáltatásokkal jár majd számára. Ha az imában megértjük, hogy minden áldott nap, melyet Istentől kapunk, egy meghívás, akkor kitarjuk szívünket, és mindent befogadunk. Megtanuljuk kimondani: „Amit te akarsz, Uram! Csak azt ígérd meg, hogy jelen leszel utam minden lépésénél!” Ez fontos: kérjük az Úrtól, hogy legyen jelen utunk minden lépésénél, hogy ne hagyjon magunkra, ne hagyjon el a kísértésben, ne hagyjon el a nehéz pillanatokban. Ez a Miatyánknak a vége: az a kegyelem, amelyet maga Jézus tanított meg kérni az Atyától.

Mária imádkozva kíséri Jézus egész életét, egészen a haláláig és a feltámadásig; és végül folytatja, kíséri az éppen megszületett Egyház első lépéseit (vö. ApCsel 1,14). Mária együtt imádkozik a keresz-

botrányát megtapasztaló tanítványokkal. Együtt imádkozik Péterrel, aki engedett a félelemnek, és sírt lelkiismeretfurdalásában. Mária ott van a tanítványokkal, azok között a férfiak és nők között, akiket Fia meghívott, hogy közösséghez tartozzanak. Mária nem papként van közöttük, nem! Ő Jézus anyja, aki együtt imádkozik velük, közösségben, mint a közösség egyik tagja. Velük imádkozik, és értük imádkozik.

Imája pedig ismételt megelőzi a beteljesedni készülő jövőt: a Szentlélek működése révén Isten anyjává lett, (most) a Szentlélek munkája révén az Egyház anyjává lesz. Együtt imádkozva a születő Egyházzal az Egyház anyja lesz, imájával kíséri a tanítványokat az imádkozó Egyház első lépései során, és várja a Szentlelket. Csendben, mindig csendben. Mária imája csendes. Az evangélium Máriának csak egyetlen imáját közli: Kánában, amikor kéri Fiát, amikor közbenjár azokért a szegény emberekért, akik

majdnem nevetségessé válnak a lakodalmon. Képzeljük csak el: lakodalmat tartanak, de tejfel fejezik be, mert elfogyott a bor! Micsoda felsülés! Mária viszont imádkozik, és kéri a Fiút, hogy oldja meg ezt a problémát. Mária jelenléte már önmagában ima, jelen van a tanítványok között az emeleti szobában, a Szentlélekre várva, imádságban. Mária így szüli meg az Egyházat, ő az Egyház anyja. A katekizmus kifejti: „Alázatos szolgálóleányának hitében Isten Ajándéka – vagyis a Szentlélek – megtalálta azt a fogadtatást, amelyre az idők kezdete óta várt” (KEK 2617.).

Szűz Máriában a természetes női megérzést felmagasztalja az ő egyedülálló egyesülése Istennel az imában. Ezért az evangéliumot olvasva észrevesszük, hogy néha eltűnni látszik, hogy aztán a kritikus pillanatokban újra megjelenjen: Mária nyitott Isten hangjára, aki irányítja szívét, aki oda vezeti lépteit, ahol szükség van jelenlétére. Anyai és tanítványi, csendes jelenlét.

Mária azért van jelen, mert anya, de azért is jelen van, mert ő az első tanítvány, aki a legjobban tanulta meg Jézus dolgait.

Mária sosem mondja: „Gyertek, majd én megoldom a dolgokat!” Hanem azt mondja: „Tegyétek meg, amit majd ő mond nektek”, mindig Jézusra mutat. Ez a tanítványra jellemző magatartás, és Mária az első tanítvány: anyaként imádkozik és tanítványként imádkozik.

„Mária megjegyezte mindezeket a dolgokat, és el-elgondolkodott rajtuk szívében” (Lk 2,19). Lukács evangélista így ábrázolja az Úr anyját a gyermekségevangeliumban. Minden, ami körülötte történik, visszatükröződik szíve mélyén: mind az örömteli napok, mind a legsötétebb pillanatok, amikor neki is küzdenie kell annak megértéséért, hogy milyen úton-módon kell végbemennie a megváltásnak. Minden a szívében végződik, hogy áthaladjon az ima szűrőjén, és hogy az ima átalakítsa. Legyen szó akár a bölcsék ajándékairól, az egyiptomi menekülésről, akár a passió borzasztó péntekjéről: az Anya mindezt megőrzi, és beviszi az Istennel folytatott párbeszédébe. Valaki egy páratlanul csillogó gyöngyhöz hasonlított Mária szívét, melyet Isten akaratának türelmes elfogadása formált és csiszolt, azáltal, hogy Mária imádságban átemelkedte Jézus életének titkait. Milyen jó lenne, ha mi is hasonlítanánk egy kicsit a mi édesanyánkra! Isten igéjére nyitott szívvel, csendes szívvel, engedelmes szívvel, Isten igéjét befogadni képes szívvel, mely engedi, hogy az magként felnövekedjen az Egyház számára.

**Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News**

Újra online formában ülésezett a püspöki konferencia

(Folytatás az 1. oldalról.)

A testület áttekintette a Katolikus Pedagógiai Intézet (KaPI) beszámolóját a 2020-as koronavírus-járvány miatt kialakult kihívásokról. Az intézet a járványhelyzet alatt jelenleg is támogatja az intézmények digitális oktatásra történő átállását, tárgyi segítséget nyújt az intézményeknek az online platformok elérésében, képzésekkel segíti azok használatának el-sajátítását.

A katolikus tananyagfejlesztés KaPI által koordinált szakmai fejlesztőmunkájának is köszönhetően 2021-ben – 1948 óta először – lesznek ismét tankönyvlistán szereplő, bárki számára választható, katolikus kiadású történelem-, irodalom- és magyar nyelv tankönyvek a gimnáziumok és technikumok számára.

A testület meghallgatta Marton Zsolt püspök beszámolóját arról, hogy a Váci Egyházmegyében az országban egyedülként folyik az állandó diakónusok képzése, jelenleg az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyével együttműködésben. A képzés két éves, ennek tandíját az adott egyházmegye fizeti, az utazás és a szállás költsége pedig egyedi megállapodás kérdése az egyházmegye és a jelölt között. Az országban kizárólag Vácott folyik állandódiakónus-képzés, ezért várják a jelent-

kezőket az ország egész területéről és határainkon túlról is.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia döntése értelmében Apor Vilmos-díjat adományoz Radnai Jenőnek, amellyel elismeri a Magyar Katolikus Családegyesület munkatársaként a családpassztoráció területén végzett, több évtizeden átívelő munkásságát.

Radnai Jenő 2003-tól a Magyar Katolikus Családegyesület ügyvezetőjeként, később az egyesület alelnökeként szervezte a családpassztoráció strukturális felépítését és a nemzetközi kapcsolatok kiépítését. Munkássá-

gának, amelyet a családreferens püspök irányítása alatt végzett, és az egyházmegyéek családreferenseivel kialakított kapcsolatának köszönhetően a családpassztoráció nem pusztán elmélet maradt, hanem élő gyakorlattá vált.

A testület Pro Paedagogia Christiana díjat adományoz Grolyóné Szabó Évának, a Katolikus Pedagógiai Intézet korábbi munkatársának. A díjjal a konferencia elismerését fejezi ki a katolikus oktatás és nevelés területén végzett kiemelkedő munkásságáért.

Grolyóné Szabó Éva 18 éven keresztül volt a Katolikus Pedagógiai Intézet munkatársa, óvodai referen-

se. Ő alakította ki az intézetben a katolikus óvodák szakmai támogatásának rendszerét. Ennek keretében ellátta az óvodák vezetőinek tájékoztatását, szakmai tartalommal töltötte meg és szervezte az óvónők továbbképzéseit, szakmai napokat, előadásokat tartott a katolikus óvodákban országsszerte. Szakmai elkötelezettsége, hiteles személyisége és mély hite példa lehetett mindazok számára, akikkel dolgozott, találkozott.

A püspökök döntöttek továbbá arról, hogy Pro Cultura Christiana díjat adományoznak Orient Enikő textilművésznek, a katolikus kultúra továbbadásában végzett kimagasló munkásságáért.

Orient Enikő az alkotásain keresztül vezeti be a közönséget a szakrális szövegek világába. Művei több magyar és nemzetközi kiállításon is helyet kaptak. Munkásságát hazájában és külföldön is számos díjjal ismerték el.

A soron következő ökumenikus imahét 2021. január 17-étől 24-éig tart. Az imahét anyagát a grandchamp-i szerzetesi közösség tagjai állították össze, központi igéje így hangzik: „Maradjatok meg szeretetben, és sok gyümölcsöt teremtek” (Jn 15,5–9).

Az országos ünnepi nyitó istentisztelet január 17-én, vasárnap 19 órakor lesz Budapesten, a Szent István-bazili-

kában. Szentbeszédet mond Erdő Péter bíboros, prímás és igét hirdető Steinbach József református püspök. Az ünnepi liturgiában a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa tag-egyházainak vezetői szolgálnak.

A 2020 szeptemberére tervezett 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust (NEK) a koronavírus-járvány miatt kialakult helyzetben egy év halasztással 2021. szeptember 5. és 12. között rendezik meg Budapesten. Az elmúlt időszakban a találkozóra felkészítő események az online platformokon valósultak meg.

Erdő Péter bíboros az adventi üdvözlésében tolmácsolta meghívását mindenki felé a jövő évi eucharisztikus vilá kongresszusra: „Találkozzunk Krisztussal Budapesten, legyen Ő életünk sugárzó társa, legyen Ő az, aki optimizmust és örömet hoz az életünkbe!”

A NEK Általános Titkársága rendhagyó kalendáriummal igyekszik segíteni az adventi várakozás időszakát, amelyben naponta költők, színészek, írók, zenészek, közösségünk ismert és elismert tagjai a saját nappaljukból küldenek rövid videoüzenetet. Bővebb információ az iec2020.hu honlapon található.

**Forrás:
MKPK Sajtószolgálat
Fotó: Merényi Zita**

A jó kezdet fél siker

Adventkezdő imaest a pesti jezsuitáknál a Központi Szeminárium rektorával

A budapesti Jézus Szíve jezsuita templomban már jó ideje szentírásközpontú imaesteket tart keddenként az Inigo csoport. A kijárási korlátozás miatt a szokásosnál korábban kezdődik és rövidebb az imaest, melyet online is követni lehet. A december 1-jei alkalom elmélkedését Martos Levente Balázs, a Központi Papnevelő Intézet (KPI) rektora, a Pápai Biblikus Bizottság tagja tartotta.

„Ó, jöjj, ó, jöjj, Üdvözítő!” – hányszor, de hányszor hallott dallamok csendültek fel az esti mise után kezdődő imaest elején! A letisztult gitáros interpretációnak köszönhetően ismerős és mégis nagyon újszerű hangulat vette körül a templomban egymástól biztonságos távolságra ülő fiatalokat.

A zenés ráhangolódás után Márk evangéliumának első nyolc versét hallgathatták meg a jelenlevők és az eseménybe online bekapcsolódók. Ezt követte Martos Levente Balázs biblikus magyarázata.

A jó kezdet fél siker – kezdte elmélkedését a Központi Szeminárium rektora, majd arról beszélt, mennyire rettetes tud lenni a fehér papír üressége. Ugyanakkor a maga módján mindegyik evangélista túltette magát ezen a retteneten: Máté Jézus nemzetségtáblájával kezdte az írását, Lukács egy ajánlással, János pedig az örök kezdettől, az Ige megtestesülésétől indult el. Márk többszörösen is viszsza lép az időben, és egy párbeszéddel, illetve egy történettel kezdi evangéliumát.

Am mindezek előtt ott van az első mondata: „Jézus Krisztus, Isten Fia evangéliumának kezdete.” Ez egyrészt felirat, másrészt cím. Ha feliratnak tekintjük, akkor utalás arra, hogy itt kezdődik az evangélium, s egyúttal egy későbbi hitvallás. Címként olvasva pedig azt jelenti, hogy amit itt

olvasunk, a későbbi evangélium kezdete, de nem csak a leírt evangéliumé, hanem az örömhíré, melyet mind a mai napig élünk, hirdetünk.

Márk különlegesen kezdi tehát az evangéliumát: egy történettel, ami első megközelítésben Keresztelő Szent Jánosról szól, ám Jézus lesz a főszereplő, aki erősebb, több nála. Egy történet mindig magával ragadja az embert: erre is épít Márk. Az Úristennek tesz, hogy egy történet részévé teszi a Fiát – mutatott rá a teológus.

A Márk által Izajás próféta-nak tulajdonított szavak igazából csak részben származnak Izajástól; a Kivonulás könyvéből és Malakiástól is vannak benne szövegrészletek. Martos Levente rámutatott: ez nem az evangélista tudatlanságának jele, hanem azzal magyarázható, hogy Márk nagyobb összefüggésbe akarja helyezni a szöveget: ha ugyanis a próféta mondja, az azt jelenti, hogy Isten szól.

A kezdeti, párbeszédes részben szeretett Fiát szólítja meg az Atya. Ez a megszólalás olyan, hogy akár az idők kezdete előtti is lehet, de annyi bizonyos, hogy az evangélium cselekménye előtt hangzik el. Az Atya mintegy biztosítja benne a Fiút arról, hogy nem kell félnie.

A bibliatudós arra is kitért: az evangélium szerzője szándékosan olyannak írja le Keresztelő Szent Jánost, amilyen Illés próféta volt. Hiszen a

Szentírásban korábban ő viselt bőrvet és teveszőr ruhát. Márk ezzel is rámutat, hogy a Keresztelő Illés, az a próféta, akinek el kellett jönnie.

Márk evangéliumának mindössze két olyan része van, ahol nincs jelen Jézus. Ezek közül az egyik a bevezető, melyben Jézus előhírnökével, Keresztelő Jánossal találkozunk. Martos Levente úgy fogalmazott: ez az evangéliumi bevezető hasonlatos ahhoz, mint amikor egy előkelő emberhez megyünk látogatónak. Nem ő maga fogad bennünket az ajtóban, hanem az egyik szolgálója vezet be minket az épületbe, aztán egy másik fel a lépcsőn, hogy végül találkozunk magával a házigazdával.

A bibliamagyarázó ezután azon elmélkedett, hogy mi, emberek miként kezdünk bele

a dolgokba, hogyan állunk az új kezdetekhez.

Martos Levente Balázs saját magáról szólva elmondta: ő töpreng a dolgokon, és Istenre bízta, hogy az apró mustármagból csírából növesszen, majd terebélyes fát. Vannak azonban olyanok is, akik úgy kezdenek bele a dolgokba, mint egy modern elektromos autó: pillanatok alatt felgyorsulnak. Nagyön felszabadító lehet, ha például valaki rögtön elmondja a másíknak, mi az, ami nyomasztja. Ugyanakkor a kezdet néha olyan, mint a felkelő nap: szelíd érintéssel biztat.

Szent Márk az evangéliuma elején tanúságot tesz arról, hogy Istennek tetszett belépnie Fiát a választott nép történetébe. Tetszett neki, hogy evangéliumát olyanokra bízta, akik folyton nekikezdenek va-

lami újnak, ami mégis egészzé áll össze. Olyanokra, akik ismerik a nagyobb erőt, ami a Lélekben és Jézusban van.

Miután Martos Levente újra felolvasta a Márk-evangélium kezdetét, rövid csend következett, melyben két kérdéscsoporton gondolkodhattak az imaest résztvevői. Azal kapcsolatban, hogy Keresztelő János készítette az utat Jézus előtt, azon töprenghettünk: Te kinek a nyomában jársz? Van előtted valaki? Milyen érzés mások nyomában járni? Abból kiindulva pedig, hogy a jó kezdet fél siker, ezeket a kérdéseket tehetjük fel magunknak: Van erőd újratekdeni, ami valaha elkezdődött benned? Szeretnéd kérni, hogy legyen? Az elmélkedésre szánt idő után egy szép énekkel és áldással zá-

rult az imaest, amelyet a szokásos, nagyjából egyórás időtartam helyett most fél órába sűrítettek bele.

Az Inigo-imaesteken a Szentírás imádkozásának ősi módja, a lectio divina, illetve a Szent Ignác-i imamód kapcsolódik össze. Inigo valójában maga Szent Ignác, hiszen baszk származásúként eredetileg *Inigo de Loyolának* hívták. A nevét viselő Inigo csoport lelkigyakorlatok és imaestek szervezésére jött létre, jezsuitákból és Szent Ignác-i lelkiségű szerzetesnőkből, akik fiatal felnőtt társaikkal (Inigo társai) együtt szolgálnak. Az Inigo csoport tagjai: *Koronkai Zoltán SJ, Hiba György SJ, Heim Kata RSCJ, Emri Dorottya és Hódsági Kristóf.*

Agonás Szonja
Fotó: Lambert Attila

(Folytatás az 1. oldalról.)

Bent, az aprócska lakásban is mindenütt az adventi készüllet jeleire leszünk figyelmesek. A barátságos fények és színek teremtette otthonosságban ülünk le beszélgetni Miklós atyával, aki kedvesen meghív bennünket ebédre is. Kiderül, hogy a vendéglátás szeretete meghatározó az életében, a szülői házból hozta magával ezt az örökséget. Lelkivezetettje, a plébániai közösség tagjai, pap testvérei is rendszeres vacsora-vendégek nála.

Rumszauer Miklós néhány hete esett át a koronavírus-fertőzésen. Hála Istennek, ma már újra egészséges és kipihent, ismét a rá jellemző aktivitással dolgozik. Mint mondja, a karantén három hetét folyamatos imában töltötte. „Kitartóbban, zavar-talanabban és így mélyebben tudtam imádkozni. Egyik rózsafüzért a másik után mondtam. A szentekhez fohászokdtam a rokonaimért, a barátaimért, a híveimért, a névnapjukat ünneplőkért, a betegekért, az elhunytakért. Ha kiegyensúlyozott spirituális életet él valaki, ha megvan a szellemi-lelki háttér, akkor az ima oltalmat és védelmet jelent számára. Minden azon múlik, mennyire intim, mennyire személyes az istenkapcsolata. Ha inkább csak formális, akkor az imádság teherterellé válik, és kiüresedik számára. De ha az engem személyesen szerető Istennel való bensőséges kapcsolatból fakad, akkor az ima nagy erőket mobilizál, páratlan öröm és boldogság forrása.

Ilyenkor az ember nem számolja az időt, amit Isten jelenlétében tölt. »Benne élünk, mozgunk és vagyunk« – áll a Szentírásban. Valóban, Isten életünk minden percében körülvesz minket jelenlétével, ajándékaival. Akkor is így van, ha ez nem mindig tudatosul bennünk. Ha figyelünk, sok visszajelzést kapunk a Jóistentől a hétköznapi napokban – magyarázza.

Miklós atya a betegsége idején jó kezekbe került, a gyógyulását segítő eszközöket is kapott, köztük egy

pulzoximétert. „Az orvosaim vigyáztak rám, tulajdonképpen könnyű lefolyású betegség volt az enyém” – mondja. Volt azonban egy, mindössze háromórás időszak, amikor hirtelen leromlott az állapota, és a véroxigénszintje, a testhőmérséklete, a pulzusa, a vérnyomása kilépett az elfogadható értéksávból. „Vasárnap kora reggel történt. Nem tudtam más tenni, mint imádkozni. Kőkemény kérdésekkel szembesültem: Hogyan állok Isten elé? Mik a kincseim? Mit kellett volna másképp

tennem? Mit fogok másként csinálni, ha még lesz rá lehetőségem? Mit hagyok hátra? Jézus ígéretére gondoltam. Ha valaki elimádkozza a Szent sebek rózsafüzérét, akkor azonnali javulás áll be az állapotában. Közben a szomszédos templomban igeliturgia volt, én pedig megáldoztam. Egy csapásra elmúlt a rosszullétem és helyreállt az összes érték” – emlékszik vissza erre a néhány órára. „A betegség a javamra vált” – mondja, és a karanténban töltött hetekről úgy számol be, mint ami erőt, örömet adó, harmóniát eredményező időszak volt számára.

Papként azonban erős benne az aggodalom. „Vajon az online térben mennyire tudjuk megmutatni a híveknek, hogy az Egyház most is velük van? Hiszen sok ember vált magányossá, sokan élnek meg bezártságot, félelmet, frusztrációt. Szükségük van bátorításra, a jelenlét élményére, arra, hogy tudják, imádkoznak értük.” Miklós atya sok-sok sms-t küld, névnaposoknak, betegeknek, hogy megmaradjon a kapcsolat. Tudja, milyen veszteséget jelent a hívek számára, hogy elmarad a hagyományos karácsony előesti imádkozós, éneklős, köszöntőkkel egybekötött egyházközségi ünnepség. „A szeretet-

gesztusokat csak az egy háztartásban élők képesek most gyakorolni. Skype-on nem tudunk minőségi időt adni egymásnak, nem látjuk az ajándékot bontogatók csillogó szemét. Hiányozni fog a személyes együttlét. Ha már jó előre szembenéznünk ezzel, akkor is nagyon fog fájni, de legalább lelkileg felkészülünk rá, és így talán kevésbé lesz sajnó a seb, mert hozzászoktuk magunkat. Ha a realitások talaján állunk, tudjuk, hogy ez vár ránk karácsonykor, de felelősek vagyunk egymásért, a szeretteinkért, ezért most nem találkozhatunk. Ugyanakkor tudjuk, hogy az Istent szeretőknek minden a javukra válik. Engednünk kell, hogy a belső iránytűnk határozza meg az életünkben a fontossági sorrendet. Mivel Isten végtelenül szeret, nem hagy bennünket eszköztelenül. Az imák, a rózsafüzér, a litánia, a bibliaolvasás mind-mind kegyelmi eszközök, amelyek most is a rendelkezésünkre állnak. Komolyan kell vennünk őket. A szeretet határtalan. Induljunk el mindnyájan a szeretet útján a másik felé. Egy mosollyal, egy nem megszokott gesztussal. Így lesz ünnepünk, így lesz szép a karácsonyunk. Más, mint az eddigi, de szép. Fogadjuk el az új helyzetet, ne a régi szokásaink átmentésére összpontosítsunk, hanem figyeljünk az ünnep eredeti értelmére: Isten végtelen gazdagságában szegénnyé lett. Ha Krisztus érkezésére figyelünk, semmi nem szabhat határt a karácsonyi örömünknek.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert

A BIBLIA ÜZENETE

Ki vagy te?

Jn 1,6–8.19–28

Egy alkalommal fiatalokkal azt játszottuk, hogy egy lapra mindenkinek fel kellett írnia tízszer azt a kérdést: Ki vagyok én? A tíz kérdésre tíz különböző válasszal kellett felelni. Érdekes volt megfigyelnünk, hogy mi az, amit fontosnak tartottunk elmondani magunkról. Olykor azt tapasztalhatjuk a környezetünkben, hogy az embert csupán egy kódznak, táj-számnak vagy más igazolványszámnak, pusztaszámsornak tekintik. Joggal merül fel tehát a kérdés, hogy ki az ember, ki vagyok én.

Advent harmadik vasárnapján az evangéliumi részlet (Jn 1,6–8.19–28) arra hív bennünket, hogy tekintsünk egy emberre, Keresztelő Szent Jánosra, aki az ismétlődő „Ki vagy te?” kérdésre válaszol (Jn 1,19–22). Alázatosan és őszintén megmondja, hogy ő nem a Messiás, nem Illés, nem is a próféta. Ugyanakkor Izajást idézve úgy fogalmaz: „A pusztában kiáltó hangja vagyok” (Iz 40,3), amivel arra utal, hogy az Úr tanítványa és szavának hirdetője. Élete és küldetése az, hogy egységben legyen a megtestesült Igével, és tanúságot tegyen róla szavaival és tetteivel.

Egy másik alkalommal János úgy beszél magáról, mint „a vőlegény barátjáról” (Jn 3,29). Ezzel a szép képpel a Jézushoz fűződő bensőséges, baráti kapcsolatát festi le, és elárulja, milyen nagy örömmel tölti el, hogy a Mester barátja lehet, mellette állhat, és hallgathatja őt.

A Messiás megkeresztelkedésekor ő is ott van a Jordán folyónál (Mt 3,13–17), miközben a megnyílt égből az Atya szózata hallatszik: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,17). Vagyis János, aki szoros kapcsolatban áll Jézussal, őt hallgatva és követve maga

is Isten gyermekévé, a Messiás „testvérévé” válik. S ezt az istengyermeki és Krisztus-testvéri kapcsolatot mélyíti el fokozatosan azáltal, hogy hallgatja Isten szavát, és az isteni ige fényében cselekszik, azaz megteszi az Atya akaratát (Mt 12,48–50; Mk 3,33–35; Lk 8,21).

Keresztelő Szent János Jézus nélkül szétlő lengetett nádszál lenne csupán (Mt 11,8). Ám a Messiással való egységében felragyog az identitása, és kiderül, ki ő valójában: a Mester tanítványa, barátja és „testvére”. Kapcsolatukra utal a megfelelő igehelyeken előforduló *hang, szózat* kifejezés is. (Jn 1,23; 3,29; Mt 3,17)

Pascal írja, hogy nádszál az ember, gondolkodó nádszál. Advent időszakában tűnődünk el azon, hogy törekeny emberek vagyunk, porszemek a világmindenségben, ahogyan Ferenc pápa fogalmazott egyszer. De jusson eszünkbe az is, hogy Isten szemében értékes nádszálak és porszemek vagyunk! Se magunkra, se másokra ne tekintsünk pusztádatként, számként, hanem Jánoshoz hasonlóan figyeljünk mi is Jézus Krisztusra, aki – mint a II. vatikáni zsinat lelkipásztori konstitúciója tanítja – „teljesen föltárja az embert az embernek, és megmutatja magasztos hivatását” (Gaudium et spes 22.). Ő megtanít minket arra, hogy kik vagyunk: a Mester tanítványai, barátai, „testvérei”. Ez az öröm járja át a szívünket advent 3. vasárnapján, amikor a liturgia kezdőéneke arra hív minket: „örüljete az Urban szüntelenül” (Fil 4,4). Ennek az örömteli reménynek a fényében tekintsünk mindenkire testvérként, ahogyan Ferenc pápa kéri tőlünk.

Nyúl Viktor

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Régi ember – új ember

Az ősatyák vasárnapján Görögkatolikus Egyházunk – mivel már nagyon közeledik a karácsony – különösen fontos viselkedési normát ír elő számunkra. Isten végtelen szeretetére válaszolnunk kell. De nem úgy, ahogyan a példabeszédben tették az emberek, hogy visszautasították a lakomára szóló meghívást, és mindenki a maga dolgát tartotta fontosabbnak (Lk 14,16–24). Mert Isten mindenkit meghív, mindenkit üdvözíteni akar, mindenki után elmegy, mindenkihez elküldi szolgálait. Sőt, még egyszülött Fiát is elküldte a megváltásunkra. Nos, válaszolnunk kell erre a végtelen isteni szeretetre, mégpedig úgy, hogy igazi karácsonyt akarunk ünnepelni, amely nem a vásárlásról, a reklámról és a külsőségekről szól, hanem arról, hogy a szívünk bensőséges csöndjében és a templomi ünneplésben találkozunk a mi Megváltónkkal. Ehhez ad nekünk viselkedési normát az apostoli szakasz (Kol 3,4–11). Lényegét a közép-pontban találjuk: „Vessétek le a régi embert, szokásaival együtt, és öltsetek föl az újat, aki állandóan megújul Teremtőjének képmására” (Kol 3,9).

Az apostoli tanítás első mondata mindjárt a végidőkre irányítja a figyelmünket. Jézus Krisztus meg fog jelenni az ítéletre (Kol 3,4). Karácsonykor még kisbabaként fogadjuk őt, de a Hiszekegyben már azt imádkozzuk, hogy

„ismét eljövend dicsóséggel, ítélni eleveneket és holtakat”. Erre pedig készülni kell. Mert ott már nem lehet alakoskodni, nem lehet kifogásokat sorolni, mint a példabeszédbeli emberek tették. Le kell hát vetnünk a régi embert, hogy megújuljunk gondolkodásunk szellemében, és új emberek legyünk.

Szent Pál apostol részletezi is, miről van szó, miként kell megújulnunk, hogyan kell levetnünk a régi embert és magunkra öltönnünk az újat. Bizony, mindenki találhat magára illő szavakat: „hagyjátok el a haragot, a gyűlölködést, a rosszsindulatot, az átkozódást

és az ocsmány beszédet, ne hazudjatok” (Kol 3,8–9). Lehet, hogy e ruhadarabok közül nem mindet viseljük. De nemcsak nagykabát van rajtunk, hanem kisebb ruhadarabok is, melyeket a külső szemlélő nem láthat. Ha Istennek tetsző módon akarunk élni, akkor le kell vetnünk a régi embert, hogy ne akadályozza a vele való kapcsolatunkat.

Végül ezt tanítja az apostol: ha képesek vagyunk így megújulni, akkor többé már „nincs görög vagy zsidó, körülmetélt vagy körülmetéletlen, barbár vagy szittyá, szolga vagy szabad, hanem Krisztus minden mindenben” (Kol 3,11). Akkor mindenki kedves az Isten előtt. Nemde erről szólt az evangélium

is? Amikor az ünnepi lakomára meghívott emberek visszautasították a meghívást, a gazda – a mennyei Atya – a szolgálai által a sövények mentéről és a keresztutakról is meghívott „mindenkit, jöjjön el, hadd teljen meg” (Lk 14,23) a háza.

A bennünk lévő régi embert levette és az újat magunkra öltve készülünk a karácsonyra a *Nazianzi Szent Gergely* (†390) által ihletett ünnepi énekünkkel: „Krisztus születik, dicsóítsétek, Krisztus a mennyből jó, ünnepeljétek, Krisztus a földön, büszkélkedjétek!”

Ivancsó István

AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSRA KÉSZÜLVE

Az Eucharisztia ünneplése 101/1.

A te imádandó igaz és egyetlen Fiadat az Atyához hasonlóan megvallja az Egyház, mindazok, akik hódolnak előtte, akik azt éneklük neki: Szent vagy. A Te Deum laudamus legkorábbi tanúja szerint a Bangor antiphonale (Fol. 10r) ezt a szöveget tartalmazza: *A te imádandó, igaz és egyszülött (unigenitum) Fiadat.*

Az Egyház hitvallásai közül a *Római Szent Hippolitosz Traditio apostolica* című művében található hitvallás etióp szövegváltozataiban találjuk az „és az egy Fiában” tételt. Később a *Codex Laudianusban*, illetve *Szent Ambrus Explanatio symboli* című művében, *Szent Agoston* 213. beszédében, *Aranyszavú Szent Péter* 57–62. beszédeiben, *Toledói Szent Ildefonz De cognitione baptismi* című művében, a már említett *Bangor antiphonáleban* és a római keresztelési rendben olvashatjuk ezt. Az *egyszülött Fiú* (monogenész) kifejezés leginkább az egyiptomi–görög eredetű hitvallásformulák sajátossága: a Dér Balyzeh-i liturgikus papirusz, Aethelstan király zsolnároskönyve, a *Missale gallicanum vetus, Kaiszareai Eusebiosznak* az egyházmegyéjéhez írt levele (325) és *Szent Kírilloz* katekézisei említik. Ez utóbbiak a *Nikaiai hitvallásban* (325. június 19.) és a *Konstantinápolyi hitvallásban* csúcsoadnak és a későbbi hitvallásokban bontakoznak ki. *Damázusz* pápa szerint „Krisztus (...) Fiú, mivel az Atya Egyszülötte” (DH 178).

De miért fontos ez? János evangéliumában olvassuk: „Az Ige testté lett, és köztünk lakott, és mi láttuk az ő dicsőségét mint az Atya egyszülöttének dicsőségét, aki telve volt kegye-

lemmel és igazsággal” (Jn 1,14). Ezt is olvasuk: „Mert úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy mindaz, aki őbenne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16).

Mind az *egyetlen*, mind az *egyszülött* Fiú kifejezés értelmét *Szent Pál* írásaiból kiindulva érthetjük meg: „Mert akiket eleve ismert, azokat eleve arra is rendelte, hogy hasonlóké legyenek Fia képmásához, s így ő elsőszülött legyen a sok testvér között” (Róm 8,29). „Ő a láthatatlan Isten képmása és minden teremtmény elsőszülöttje, mert benne teremtett minden az égben és a földön, a láthatók és a láthatatlanok, a trónusok és uralmak, a fejedelemségek és hatalmasságok. Minden őáltala és őérte teremtettet. Ő előbb van mindennél, és minden benne áll fenn.” (Kol 1,15–17)

A kérdés tehát: vajon Krisztus embersége fogadott fiúság vagy pedig isteni és emberi természete szerint az Atya egyetlen Fia ő? Szent Pál a Rómaiakhoz írt levelében így fogalmaz: „(...) Fiáról, aki testileg Dávid nemzetségéből született, de akit a szentség Lelke szerint, a halottak közül való föltámadás által Isten hatalmas Fiául rendelt” (Róm 1,3–4). Ilyen értelemben az Atya kijelölte a Fiút, hogy kibontakozzon számunkra a megváltás történetének rendjében. A feltámadásban nyerte el csúcspontját (vö. 2Kor 4,4; 8,9; Fil 2,6) személyének misztériuma: a Dávid házából született Jézus az Atya hatalmas Fia.

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Keresztes Szent János

December 14.

Szegény család harmadik gyermekeként született. Apja korán meghalt, anyja két testvérével együtt óriási nehézségek közepette nevelte. Szakmát nem tudott elsajátítani, mert gyenge és ügyetlen volt. Inkább tanulni akart. Az elemi ismeretek megtanulására szegények intézetébe került. Itt sokat és átszellemlőn ministrált, ezért megtetszett egy gazdag úrnak, aki tizenhárom éves korától alkalmazta, így szerény fizetéshez jutott. Szorgalmasan dolgozott és tanult. Egyre erősebben megérelődött benne a gondolat, hogy szerzetes lesz. Huszonegy évesen Medina del Campóban belépett a kármelita rendbe, amely Salamancába küldte, hittudományt és bölcseletet tanulni. 1567-ben pappá szentelték; ezt meg kellett neki parancsolni, mert ő méltatlannak érezte magát rá.

Miután megismerkedett *Avilai Terézzel*, elkötelezte magát a kármelita rend reformja mellett. 1568-ban elsőként csatlakozott a megreformált, sarutlan rendhez, vagyis a szegény és kemény élet mellett döntött. Ekkor vette föl új szerzetesi nevét, a *Keresztet*. A sarus kármeliták erőszakkal akarták lebeszélni a reformok-ról: elfogták, bezárták, lelkiileg gyötörték, meg-

vesszőtétk. Mivel misézni sem engedték, megszökött. A sarutlan kármelita apácák klauzúrájukban rejtették el, majd Andalúziába szöktették, és egyik rendházukban helyezték el.

Élte is azt, amit írt, tanított, magyarázott. Annnyira bensőséges kapcsolatban volt Istennel, hogy néha egy-egy szép teológiai gondolatnak vagy a kereszt látványának hatására is az elragadtatás állapotába került. Bármerre járt, mindig vele volt a Biblia, rendszeresen énekelte a zsolnárokat és az Énekek énekét, különös szeretettel szavalta János evangéliumának 17. fejezetét. Nem sokkal azelőtt, hogy elhunyt volna, a prior

elkezdte olvasni neki a halottakért végzendő litániákat és imádságokat. *János* leállította, és így kérlete: „Olvassa el nekem, atyám, az Énekek énekét, mert másra nincs szükségem!” Majd miután meghallgatott belőle néhány versszakot, így kiáltott fel: „Ó, milyen értékes gyöngyök!” Életének és tanításának közép-pontjában a kereszt állt. A lemondás és az önmegtagadás öröme, a szenvedés értelmét és értékét hirdette.

Halála csendes és nyugodt elmúlás volt, sirja kezdettől zarándokok úti céljává vált, mert a nép szentnek tartotta. János az egyik legjelentősebb kora újkori szent, a barokk misztika meghatározó alakja. Elméledő-teológiai és önéletrajzi írásait sokszor idézik modern katolikus gondolkodók is. *XI. Piusz* pápa az egyházdoktorok sorába iktatta.

Írásait a spanyol irodalom remekműveiként tartják számon. Költőként is marandót alkotott: kora spanyol irodalmának legjelentősebb szerzője, főként Istenhez íródott rajongó versei révén, melyekben érzését a szerelemhez hasonlítja.

L. K.

A hét liturgiája

B év

DECEMBER 13., ADVENT 3. VASÁRNAPJA (Szent Lúcia szűz és vértanú, Luca, Ottilia) – Iz 61,1–2a.10–11 (*Egyedül a Megváltó hozza meg az igazi boldogságot.*) – 1Tessz 5,16–24 (*Őrizze meg Isten a szellemeket, lelketeket és testeteket feddhetetlenül!*) – Jn 1,6–8.19–28 (*Köztetek van az, akit ti nem ismertek.*) – **Zsolozsma:** III. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 1 – EE 509, EE 413, Ho 1 – EE 8, Ho 108 – EE 506, Ho 9 – EE 6.

DECEMBER 14., HÉTFŐ – Keresztes Szent János áldozópap és egyháztanító emléknapija (Szilárda, Bertold) – Szám 24,2–7.15–17a – Mt 21,23–27.

DECEMBER 15., KEDD – Boldog Bren-

ner János áldozópap, vértanú emléknapija (Valér, Detre) – Szof 3,1–2.9–13 – Mt 21,28–32.

DECEMBER 16., SZERDA (Etelka, Aletta) – Iz 45,6b–8.18.21b–25 – Lk 7,19–23.

DECEMBER 17., CSÜTÖRTÖK (Lázár, Olimpia) – Ter 49,2.8–10 – Mt 1,1–17.

DECEMBER 18., PÉNTEK (Augustus, Graciella) – Jer 23,5–8 – Mt 1,18–24.

DECEMBER 19., SZOMBAT (Viola, Orbán, Oros) – Bír 13,2–7.24–25a – Lk 1,5–25.

DECEMBER 20., ADVENT 4. VASÁRNAPJA (Teofil, Liberátusz) – 2Sám 7,1–5.8b–12.14a–16 (*Dávid királysága a családjából származó Messiás révén szilárdan áll mindörökké.*) – Róm 16,25–27 (*Kinyilvánult a titok, amelyre ősidők óta csend borult.*) – Lk 1,26–38 (*Üdvöz légy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van.*) – **Zsolozsma:** IV. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 2 – EE 504, EE 413, Ho 2 – EE 3, Ho 9 – EE 506, Ho 11 – EE 16.

Egymásért imádkozunk adventben

(Folytatás az 1. oldalról.)

2008 és 2011 között Rómában is folytattam tanulmányokat, három gyönyörű évet akkor már itt töltöttem. Ennek az időszaknak a végén sikerrel védtem meg a kereszténység és a pogány misztériumvallások kapcsolatát vizsgáló disszertációm. Munkás időszak volt, hiszen idegen nyelven tanultam, ráadásul egy amerikai professzornál írtam a dolgozatomat, német források felhasználásával, olasz nyelven. Ez komoly erőbedobást, szellemi aktivitást igényelt. A nyaraimat sokszor Ausztriában vagy Németországban dolgoztam végig. Eközben olasz plébániákon helyettesítettem, hogy minél jobban elsajátítsam a nyelvet. Rómába való visszatérésemkor egy magyar származású pszichológus, *Edith Eva Eger A döntés* című könyve jutott eszembe. A szerző átélte a haláltáborok borzalmát, és a könyvében arról ír, hogy vannak az ember életében olyan helyek, amelyekkel többször is kapcsolatba kerül. Véleménye szerint ezek nem véletlenek. Olykor azért alakítja úgy a gondviselés, hogy még egyszer visszatérjünk egy adott helyre, mert így teljesen más látásmóddal fogadhatjuk be, és másfajta tapasztalatokhoz, élményekhez juthatunk általa. Talán engem is ezért ajándékozott meg a Jóisten azzal, hogy újra Rómába jöhettek. A tanulás éveit kemény munkával töltöttem, úgy, hogy előtte már hat éven át főiskolán tanítottam. Át kellett ülnöm a katedra másik oldalára: nem én adtam elő, hanem újra hallgató lettem, és nem én

”
Olykor azért alakítja úgy a gondviselés, hogy még egyszer visszatérjünk egy adott helyre, mert így teljesen más látásmóddal fogadhatjuk be, és másfajta tapasztalatokhoz, élményekhez juthatunk általa. Talán engem is ezért ajándékozott meg a Jóisten azzal, hogy újra Rómába jöhettek

vizsgáztattam, hanem vizsgáztam. Mindez komoly kihívást jelentett számomra. Persze akkor is, most is öröm Rómában, a katolikusok életének központjában élni, érezni a városban az egyetemesség légkörét, közel lenni a pápához, az egyetemes Egyház fejéhez. Úgy gondolom, a mostani szolgálataimmal ezek az érzések tovább mélyülnek majd bennem. Amikor rektorként a PMI-be kerültem, ez előhívta bennem azt az élményt, amit már a Szombathelyi Egyházmegyében átélhettem, ahol öt éven keresztül a hivatásgondozás területén működtem. A kispapokkal, illetve a papság iránt érdeklődő fiatalokkal foglalkoztam, így a papi hivatás kísérése, gondozása némiképp már ismert volt számomra. A PMI-ben most olyan atyáknak lehetek a kísérő társa, akiknek többéves lelkipásztori gyakorlatuk van.

Szentmise a Santo Stefano Rotondóban

Hányan tanulnak az atyák a Pápai Magyar Intézetben, illetve mely egyházmegyékből érkeztek?

– A PMI-ben nyolc magyar ösztöndíjas és egy olasz pap számára van férőhely. Utóbbi most szeptember 15-én megérült, ugyanis *Ignazio Ceffalia* atya – aki csaknem öt évet töltött a magyar papi kollégiumunkban – Venezuelába utazott diplomáciai szolgálatra. A mindenkor olasz pap teremti meg az intézetünkben az itáliai atmoszférát, és segíti az ösztöndíjas atyákat, hogy könnyebben megbirkózzanak az egyetem adta kihívásokkal. Most ősszel az üres helyre jelentkezők a pandémia miatt végül visszaléptek, így az olasz pap számára fenntartott hely egyelőre betöltetlen. A magyar ösztöndíjasok jelenleg nyolcan vannak. Hárman az Egri Főegyházmegyből, egyegy pap a Szombathelyi, a Győri, a Szeged-Csanádi Egyházmegyből, szintén egy az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyből és egy a határon túlról, a Szabadkai Egyházmegyből.

A felsőoktatásban részt vevők számára elkezdődött az akadémiai év, majd a járvány miatt egymás után zártak be az egyetemek. Így volt ez a pápai egyetemekkel is?

– Igen. November 9-én valamennyi pápai egyetem állt az online oktatásra, így az atyák az interneten keresztül vesznek részt az előadásokon és a szemináriumi órákon. Intenzíven tanulnak, délelőtt és délután is vannak óráik.

Az atyák így több időt töltenek a szobájukban. Hogyan készülnek advent idején a karácsonyra ebben a furcsa, bezúklult világban?

– Az intézetben advent idején hajnali rorátét mondunk, melyre a ház többi lakóját, a külszolgálatban dolgozó magyarokat is szeretettel várjuk. Az olasz Egyházban a roráté szokatlan, de mi ezzel is meg tudjuk élni magyarországi hagyományainkat. Egyébként papi családként telik számunkra az adventi idő. Rend-

kívüli dolog, hogy néhány év lelkipásztori – kápláni, plébánosi – szolgálat után jönnek ide tanulni az atyák. Ez a helyzet sokszor nem könnyű számukra, ugyanakkor nagy lehetőség, hiszen a papi közösség mindig erőt ad az embernek. Együtt imádkozhatunk, együtt étkezhetünk, beszélgethetünk, komoly teológiai disputákat folytathatunk. A végzősök tematikus estéken bemutatathatják a szakdolgozatukat, a többiek pedig hozzászólhatnak. Gyakran beszélgetünk az Egyház aktuális kérdéseiről is. Mindezekkel egymást gazdagítjuk, és mi magunk is gazdagodunk. Emellett közös sporteseményeket, társasjátékokat szervezünk, akár egy hagyományos értelemben vett családban. Az adventi időszakban ez azzal egészül ki, hogy mindenki húz egy nevet, akiért a karácsony előtti hetekben imádkozik, akiért mindennap odaáll a Jóisten elé. Az ünnephez közeledve végül valamilyen magunk által készített vagy csekély összegért vásárolt ajándékkal lepjük meg azt, akit az advent idején imáinkban hordoztunk.

Ősztől az olaszországi magyarok lelkipásztori ellátása is az Ön feladata lett.

– Igen, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia döntése alapján látom el ezt a feladatot. Főként a római magyar közösséget szolgálom, és emellett koordinálok a lelkipásztori szolgálatot az egész országban, az Alpoktól az Et-náig. Minden klasszikusnak nevezhető lelkipásztori munkát nagy örömmel végzek, hiszen azért lettem pap, hogy a rám bízott embereket szolgáljam. Olyan ez, mint a parázs, ha rákerül egy száraz fahasáb, egyből lángra kap. Nekem a lelkipásztorkodás a szívem közepe, ezért különös öröm számomra, hogy az itt élő magyar közösségeket gyóntató-papként és a többi szentség kiszolgáltatójaként szolgálhatom. Szeretnék részt venni az örömükben éppúgy, mint a nehézségeikben. Az idei misz-

ziós útjaim Rómából indultak. Voltam már Parmában, Milánóban, Torinóban, Padovában és Doberdóban is, ahol új hagyományt teremtettünk: minden október 31-én, mindenszentek ünnepének előestéjén az I. világháborúban elesett magyarok lelki üdvéért imádkozunk a helyi magyarokkal. November 2-án aztán a pandémia miatt lezárták Olaszország több tartományát, így például Cataniába, Palermóba, Bolognába vagy Firenzébe egyelőre nem mehetek lelkipásztori látogatásra. Folytatódnak a tavasszal már bevezetett online misék, amelyek ugyan nem pótolják a személyes jelenlétet, mégis az ég felé segíthetnek. Sokaknak most ez az egyetlen lehetőségük arra, hogy hallhassák az örömhírt.

Milyen tapasztalatokat, élményeket szerzett a már meglátogatott közösségekben?

– Az eddig felkeresett közösségekben sok és gazdag hagyomány él, és ez örömmel

”
Az adventi időszakban mindenki húz egy nevet, akiért a karácsony előtti hetekben imádkozik, akiért mindennap odaáll a Jóisten elé. Az ünnephez közeledve végül valamilyen magunk által készített vagy csekély összegért vásárolt ajándékkal lepjük meg azt, akit imáinkban hordoztunk

töltött el. Rengeteg lehetőséget látok bennük. Mindannyian nyitottak arra, hogy valami szépet tegyünk a Jóistenért. Azt is láttam, hogy több helyen is jelentős létszámban vannak a fiatalok és a középkorúak. A misékre nem csak azok jönnek el, akiknek egykor politikai okokból el kellett hagyniuk a hazájukat, és akiknek a száma mára az életkorukból adódóan értelemszerűen fogyatkozik. A fiatalok jelenléte miatt úgy lá-

tom, hogy van jövő. Bár figyelembe kell vennünk, hogy a közösségek igénye is változott az évtizedek során, hiszen ma már például bármikor haza lehet utazni látogatóba. Átalakultak az igények, de a lehetőségeink is. Pasztorális helynépként megtanultam, hogy nagyon fontos felmérni, mi van és mi nincs. Építkezni csak arra lehet, ami a rendelkezésünkre áll.

Számtalan feladata mellett lesz ideje arra, hogy hétfővenként elutazzon Olaszország egy-egy városába, és ott misézzon a magyaroknak?

– Minden közösséget szeretnék fölkeresni, ám azt is jeleztem nekik, hogy a lelkipásztori feladatok ellátásában a PMI-ben tanuló ösztöndíjas papok segítségét kérem majd, hiszen ők valamennyien tapasztalt plébánosok, káplánok. Számukra is fontos ez a szolgálat, mert így római tanulmányaik idején is folytathatják a lelkipásztori munkájukat, emellett pedig megismerhetnek egy csodálatos országot, és személyes kapcsolatokat is kiépíthetnek. Úgy gondolom, az egyéb lelkipásztori tevékenységeket – keresztelő, esketés, temetés – magam fogom véghezvinni mint az itt élő magyarok felelős lelkipásztora.

A megújult Szent István Házzal kapcsolatban is vannak feladatai.

– A Szent István Házat ebben az évben megvásárolta a Szent István Alapítványtól a püspöki konferencia. Ugyancsak az MKPK tulajdonába került a Villa Mater Redemptoris zárandokház. A Szent István Ház felújítása kilencven százalékban már elkészült, most a befejező munkálatok folynak, és az energetikai fejlesztés. Az épület alatti mélygarázs egy részének leválasztásával új, nagy közösségi tereket is kialakítunk. Remélem, hogy ezek a munkák februárig befejeződnek, és megszerezzük a használatbavételi engedélyt. Kora tavasztól zárandokokat is tudunk majd fogadni, ha a járvány-

ügyi helyzet lehetővé teszi. A Via Francesco Tamagnón található Villa Mater Redemptoris zárandokházban szerzetes nővérek fogadják a zárandokokat. Ezt az épületet is szeretnénk felújítani, modernizálni, hiszen az évtizedek során megváltoztak az igények. Mindkét házat elsősorban zárandokházként szeretnénk működtetni, ahol felüldülhet a lélek, igazi otthonra találhat a zárandók. Mindkét helyen továbbra is rendszerek lesznek a szentmisék. Szeretném, ha a Szent István Házban a PMI növendékei miséznének.

Aki ismeri Önt, az tudja, hogy szeret sportolni. Gondolom, ennyi munka mellett most ez lehetetlen.

– Szerencsére nem így van. Lassan már két éve tagja vagyok a Vatikán sportegyesületének, az *Athletica Vaticana*-nak. Városi, régiós és nemzetközi versenyeken is megmérettettük magunkat. Tavaly éppen advent elején volt egy nemzetközi versenyünk, ahol a maratonton, illetve egy tíz kilométeres futáson magam is részt vettem. A csapathoz körülbelül százhusz sportoló tartozik, főként futók, de vannak, akik versenyszerűen kerékpároznak, illetve usznak. Én már a római tanulmányaim idején is naponta nyolc-tíz kilométert futottam. Rektorként is fontosnak tartom ezt, hiszen a munka mellett így tudok regenerálódni, töltekezni. A futás számomra imaalkalom is, illetve óriási lehetőség a gondolkodásra. Hiszen a mozgás nem csak a testet regenerálja. Ilyenkor fogalmazódnak meg bennem a legjobb gondolatok. Nagyon szeretek sportolni, és az itteni atyákat is erre biztatom.

Beszélgetésünk a gaudete-, azaz örömvásárnapon jelenik meg. A járvány idején miként örvendeztetünk a karácsony, Jézus születése közeledtén?

– Az idei advent különleges, mert a lényeglátásra tanít. Most, hogy a kijárási tilalom miatt korlátozott a mozgási lehetőségünk, és nincsenek adventi vásárok, másképpen készülhetünk a karácsonyra, mint általában. Elmarad a megszokott vásárlási dömping, nincs forraltbor-illat a város nagyobb terein. Egyszerű, mondhatni, lényeglátó készüllet van. Ez segíthet bennünket abban, hogy elhagyjuk életünk üresjáratát, és az igazán fontosra, az érkezőben lévő Jézusra figyeljünk. Ilyen értelemben egy soha nem látott, óriási lehetőség az idei advent, mert nem a hangulatban, nem a díszletekben, nem a csomagolásban rejlik az ereje. Ez a kijárási tilalom az igazi belső készülletre irányítja a figyelmünket. Születőben van Jézus az idei adventben is. Nagy lehetőséget kaptunk most a gondviseléstől, mert minden külső körülmény abban segít minket, hogy csak a közénk érkező Jézusra figyeljünk. Gaudetevasárnapon ez lehet az igazi örömünk, a valódi reményünk.

Szöveg és kép: Bókey László

Legyünk újra a szentek földje

Bemutatták a Szombathelyi Egyházmegye
lelkipásztori tervét

Elkészült a Szombathelyi Egyházmegye lelkipásztori terve – jelentette be Székely János megyéspüspök november 29-én, advent 1. vasárnapján a szombathelyi székesegyházban bemutatott szentmisén. Szentbeszédében a főpásztor ismertette a terv néhány részletét.

Székely János köszönetet mondott az elvégzett munkáért a Lelkipásztori Tanács tagjainak és az egyes területek felelőseinek, akik két éven keresztül dolgoztak a dokumentum részletein. A püspök úgy fogalmazott: első hallásra talán furcsa, hogy lelkipásztori tervet készítünk, hiszen Jézusnak nem volt szüksége ilyesmire.

Krisztus már azt sem maga döntötte el, hogy mikor kezdje meg a nyilvános működését. Harminc éven át várta az Atya intését – hangsúlyozta Székely János. – Amikor hallotta, hogy a Jordán partján fellépett Keresztelő János, aki hirdette, hogy „betelt az idő, nyomomban van, aki hatalmasabb nálam”, Jézus tudta, hogy itt az idő, Isten országa beteljesedőben van. Azt sem emberi tervezéssel döntötte el, hol fogja végrehajtani küldetését. Nem stratégiák mentén gondolkodott. Jézus emberi szíveket, nyitott szíveket keresett. Így talált rá Péterre, és így lett Jézus városa is Kafarnaum, ahol a többi apostolt is a követségére hívta.

Az egyházmegyei terv is arra épít, hogy minden megújulás a szívben kezdődik. Ha ez elmarad, a stratégiák sem működnek.

Székely János Szent II. János Pál pápát idézte, aki a Szombathelyi Egyházmegyet a szentek földjének nevezte, hiszen a területén sok szent, boldog és vértanú élt egykor. A lelkipásztori terv alap gondolata az, hogy legyünk ma is a szentek földje. Kezdjünk megújulni a szívünkben, megnyílni Isten felé.

Székely János ezután részletesen is beszélt a lelkipásztori terv néhány területéről. Hangsúlyozta, hogy a hit átadásába be kell vonni a szülőket, akkor is, ha közülük sokan eltávolodtak a hittől. Hiszen a legalapvetőbb nyomot a szülők hagyják a gyermekben. A tervben megfogalmazott javaslatok között az is szerepel, hogy a szülők és a gyermekek szorosabb, személyesebb kapcsolatot építsenek ki egymással, például azáltal, hogy gyakrabban beszélgetnek a családjuk múltjáról. A szülők, a nagyszülők sok jó tanácsot adnak a gyermekeknek.

A terv arra is kitér, hogy minden béralkalmazási felkészülésnek része legyen egy két-három napos lelkigyakorlat, amelyen a fiatalok mélyebb kapcsolatot élhetnek át Istennel. Ebből aztán további elkötelező-

dések fakadhatnak, akár papi, szerzetesi hivatások is születhetnek.

A terv készítői azt is fontosnak tartják, hogy a jegyesoktatásban vegyenek részt a házasok, és adják át tapasztalataikat az elköteleződés előtt állóknak, például azzal kapcsolatban, hogy miként élik meg hitüket, hogyan nevelik gyermekeiket. A dokumentum készítői szeretnék, ha a családi életre nevelés legalább a katolikus iskolákban része volna a tantervnek. Ez segítséget jelenthetne a gyerekeknek abban, hogy megértsék, mit jelent családban élni, szeretni, hogyan kell megoldani problémákat, igent mondani a gyermekáldásra, és felnőttként majd jó szülőkké válni. Az egyházmegye a krízisbe jutott házaspároknak is szeretne segítséget nyújtani, ennek érdekében lelkipásztori, pszichológiai, mediatori háló épít ki. Ifjúsági vezetők képzését is tervezik, hogy legyenek olyan, jól felkészült emberek, akik megfelelő módon foglalkoznak a fiatalokkal. A lelkipásztori terv emellett tartalmazza, hogy a plébániákon legyenek ifjúsági szentmisék. Ezeken törekedni kell arra, hogy az énekek és a prédikációk megszólítsák a fiatalokat. „Szeretnénk, ha egyházmegyénk újra a szentek földje lenne. Ehhez kérjük Isten áldását” – zárta szentbeszédét Székely János.

A prédikáció után az egyes területek képviselői átvehették a megyéspüspöktől a lelkipásztori terv egy-egy példányát. Majd az újjáalakult főplébániai képviselő-testület tagjai ígéretet tettek rá, hogy szolgálatukat Isten dicsőségére és a hívek javára fordítják. A testület elnöke Lendvai Rezsőt választották.

(A lelkipásztori terv letölthető a Szombathelyi Egyházmegye honlapjáról.)

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Csendben alakít át az Ige

Lektor- és akolitusavatás Esztergomban

Marton Zsolt váci megyéspüspök november 28-án lektorra, illetve akolitusra avatta az esztergomi Érseki Papnevelő Intézet növendékeit. Az eseményről Piukovics Dániel harmadéves papnövendék írt beszámolót, melyet szerkesztve közlünk.

Amikor egy papnövendék megkezdte teológiai tanulmányait, alkalom adódik számára, hogy idővel lektorra, azaz felolvasóvá avassák. Harmadéves korunkban főpásztoraink alkalmasnak találtak minket erre, és Marton Zsolt püspök atya felavatott bennünket. Bár a reverendát már tavaly felöltöttük, leendő papi szolgálatunk első mérföldköve mégis a lektorra avatás volt.

Ez már nem csupán jel, hanem a valós szolgálat kezdete. Az ige szolgálatára, vagyis a templomi felolvasásra ad megbízást, és a nagybetűvel írt Ige, a mi Urunk, Jézus Krisztus szolgálatába állít.

Karácsonyra készülődve, az advent misztikus csöndjében egyre világosabbá válik katolikus hitünk legalapvetőbb öröme, hogy az Ige testté lett. Ez emberi valóságba írt esemény ez, amely mégis túlmutat minden emberi valóságon. Isten nem csupán az üdvösséghez szükséges tudást akarta átadni. Nem valamit akart adni, hanem mindenekelőtt önmagát. A Logosz, az isteni Ige testté lett, tapinthatóvá, érzékelhetővé vált, és párbeszédbe kezdett az emberrel.

Ez a kinyilatkoztatás, Isten önközlése nem önkényes, hanem rendje van. Az

isteni Ige rejtőzködő módon már az Ószövetségben ott van, mint fátyol mögött az árnykép, ahogyan azt fundamentális teológiából tanulhattuk. Teilhard de Chardin így fogalmaz: „Az első karácsonyt megelőző időkből sem hiányzik Krisztus, hanem áthatja azokat hatalmas erejével.” Isten a bűnbeesés után nem hagyja magára az embert, már az ősevangéliumban megígéri a Megváltót. Jákob áldásában, Bileám jóslatában, Nátán, Izajás, Mikeás és Zakariás jövődöléseiben megjelenik a várva várt Üdvözítő, aki előtt utat készít a pusztában Keresztelő Szent János. Ő az utolsó próféta, akiben négyszáz évnyi csönd után felzúg a prófétai hang. Ő a pusztába kiáltó hang, míg Krisztus a Logosz, a szó, az értelmes beszéd, amely az Atya szívéből szól.

Ahogyan a kisgyermek felnő, és az artikulálatlan hangok helyét átveszi az értelmes beszéd, úgy hallgat el fokozatosan a pusztában János, hogy a figyelmet önmagáról Krisztusra irányítsa. Valahogy így, csendben alakít át bennünket itt, szemináriumunk elzárt világában az Ige, a mi Urunk, Jézus Krisztus. Hogy Szent Jánossal együtt mondhasuk: „Neki növekednie kell, nekem pedig kisebbednem.”

Hálás szívvel köszönjük Marton Zsolt püspök atyának, hogy felavatott minket, főpásztorainknak, hogy alkalmasnak találtak erre a szolgálatra, Roska Péter atyának, hogy lelkigyakorlatán felszította bennünk a töredelmet, előjáró és tanár atyáinknak pedig azt, hogy jó szóval és életpéldájukkal tanítanak és nevelnek minket, hogy egyszer Jézus szíve szerinti papok lehessünk.

Lektorok: Alpek Gergely, Kopár Péter, Mihovics Szebasztián, Miklovits Attila, Piukovics Dániel, Podmaniczki Miklós, Schmotzer Kristóf; akolitusok: Faragó András, Hodászi Gábor Mihály, Tüttő Ágoston.

Forrás és fotó: Érseki Papnevelő Intézet

Milyen a test és a lélek viszonya? Mit jelent a kereszténység számára a test? Hogyan lehet értelmezni a stigmákat? A test csak legyőzendő ellenfél? Többek között ezekről a kérdésekről esett szó a Central European University (CEU) Határtalan Tudás rendezvénysorozatának legutóbbi – online megtartott – alkalmán, november 30-án.

A kerekasztal-beszélgetésen részt vett Deák Viktória Hedvig OP teológus, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola tanára, az Árpád-házi Szent Margitról Nevezett Szent Domonkos Rendi Nővérek Apostoli Kongregációjának főnöknője; Geréby György filozófus, a CEU Középkortudományi Tanszékének docense, valamint Klaniczay Gábor történész és Perczel István vallástudós, mindketten a CEU Középkortudományi Tanszékének professzorai. A beszélgetés moderátora László Flóra, a CEU társadalmi felelősségvállalási irodájának vezetője volt.

Geréby György az előadásában filozófiai szempontból közelített a test és a lélek viszonyához. Rámutatott: Platón szerint a lélek nem anyagi jellegű, szemben a testtel, aminek fizikai tulajdonságai van-

nak. Ebből adódik, hogy ezeket két lényegként képzelte el: a test a hajó, a lélek pedig a hajós. Ezek szerint a lélek csak belép a testbe, majd kilép belőle. A görög filozófus a Theaitétosz című művében írja, hogy a testből azért kell menekülni, mert a lélek számára akadályt jelent. Arisztotelész szerint a lélek a test formája, vagyis a lélek teszi az embert emberré. Az epikureusok és a sztoá gondolkodói szerint a lélek anyagi természetű.

A hellenizált zsidóság a Biblia megközelítését értelmezte. Isten az embert a maga „képére és hasonlatosságára” teremtette, az ember orrába lehelte a lelket, ez pedig az Isten és az ember közötti szoros kapcsolatra utal. Az Újszövetségben János evangéliuma arról ír, hogy Isten lélek. A későbbiekben így a teológiának azt is tisztázni kellett, hogy ha az ember is lélek, akkor miként kötődik hozzá a test. A kereszténység fontos tanítása a feltámadás. Ez fölveti a kérdést, hogy pontosan mi az, ami feltámad. A test feltámadása azt is jelenti, hogy mivel a személyiséget a lélek hordozza, a léleknek és a testnek

valamiképpen újra egyesülnie kell. Ezért a kereszténységnek azt is meg kellett határoznia, hogy mi történik a lélekkel a halál után. Szent Athanasziosz szerint az Ige azért lett testté, hogy az embert alkalmassá tegye az isteni befogadására, míg Nazianzoszi Szent Gergely úgy fogalmazott, hogy „ami nem vétetik fel, az nem váltatik meg”, vagyis fontos, hogy Jézus Krisztus emberi testet vett magára.

Klaniczay Gábor történész a stigmák történetéről beszélt. Előadásában elmondta: Assisi Szent Ferenc egy addig nem ismert, egészen különleges csoda által kapcsolódott össze a szenvedő Krisztussal: testén megjelentek Jézus sebhelyei. Ahogy Cortonai Illés írta a rendtagoknak küldött levelében: „Nem sokkal halála előtt a mi testvérünk és atyánk keresztre feszítettként tűnt föl, testén viselve az őt sebet.” Szent Ferenc stigmáiról ezután újra és újra megemlékeztek.

Pál apostol arról ír (Gal 6,17), hogy testén Jézus jegyeit viseli (stigmata). Később az önkínzó aszkéták testi sebeit nevezték stigmáknak. Szent

Ferencnél az volt az újdonság, hogy stigmái természetfeletti eredetűek voltak. Celanói Tamás írt arról, hogy Szent Ferenc előtt „szeráf módjára” jelent meg egy alak, majd „kezén és lábán kezdtek kiütközni a szegek nyomai úgy, ahogyan azt a keresztre feszített férfiún látta”. Celanói Tamás szerint a stigmák nemcsak testi, hanem lelki jellegűek is voltak. A jelenetnek számtalan képi ábrázolása ismert, ezeken Krisztus látható, akinek sebeiből sugarak irányulnak Szent Ferenc teste felé. A firenzei Szent Kereszt-bazilika Bardi-kápolnájának festményén Szent Ferenc teste mintegy azonossá válik Krisztuséval.

A stigmák megjelenését nem mindenki fogadta el. Robertus de Anglia, Olomouc püspöke, Jacobus de Voragine vagy Petrarca is kételyeinek adott hangot. A jelenség azóta sokszor előfordult, a XX. század végéig több mint háromszázötven stigmatizált dokumentációját gyűjtötték össze a kutatók. A többségük nő, például Sienai Szent Katalin, akinek sebei láthatatlanok maradtak. A legismertebb férfi

stigmatizált Pietrelcinai Szent Pio. A Jézus Krisztussal való fizikai azonosulás módja később több új elemmel bővült. Emellett más testi vonatkozások is feltűntek, így például Svéd Szent Brigitta misztikus terhésséget élt át.

Perczel István vallástudós az ortodox megközelítést ismertetve elmondta, hogy az a jelenet, amikor Krisztus szeráf képeben jelenik meg Szent Ferencnek, tulajdonképpen egy őskeresztény tanítást idéz fel, mely szerint Izajás látomásánál az Urat körbevevő szeráfok a Fiú és a Szentlélek. Később azonban ezt az értelmezést elvetették. Érdekes, hogy Szent Ferencnek a teremtet világhoz fűződő harmonikus viszonyát sokáig háttérbe szorította „a testi világ meghódításának és leigázásának skolasztikus eszménye”. Perczel István szerint a keleti kereszténység spirituális kézikönyvei kifejezetten tiltják azt a fajta imaginációt, amit Szent Ferenc stigmáinál tapasztalhatunk, mégpedig azért, mert a bűn forrása „a látomásokban és a képzelődésben” keresendő. A lelki élet célja Evagriosz Pontikosz

szerint is a tiszta szemlélődés. Új Teológus Szent Simeon misztikájában viszont nagy szerepe van a testnek, amely „átlényegülhet”.

A beszélgetés során Deák Viktória Hedvig OP elmondta, hogy a test és a lélek kapcsolata összefüggésben van a „Kicsoda Jézus Krisztus, és kicsoda az ember?” kérdéskörével. A kereszténység szerint az ember a Fiú képmására lett teremtvé, feladata pedig a Krisztussal való azonosulás. Szent Ferenc stigmáinál is ez a törekvés mutatkozott meg. A domonkos szerzetes azt is hangsúlyozta, hogy az Egyház nem szokott megnyilatkozni a stigmák természetfölötti eredetéről. Azt viszont mindig tanította, hogy az élet-szentséghez nem tartoznak hozzá a rendkívüli jelek, sokkal fontosabb az erények gyakorlása.

Deák Viktória Hedvig OP arra is kitér, hogy a hittapasztalatban igen nagy szerepe lehet a testnek. Már Szent Domonkosnál is megjelentek azok a gesztusok, melyekkel a testet is bevonta az imádságba. A vallási gyakorlatban manapság is vannak olyan elemek, melyek az elmélyülés során mintegy felhasználják a testet. Igen izgalmas megtapasztalni, hogy egy ilyen imamódnál hogyan hat egymásra a test és a lélek.

Baranyai Béla

Testről, lélekről és stigmákról

Folytatódott a Határtalan Tudás rendezvénysorozat

A Magyar Kurír és az Új Ember közös imádságra hívott mindenkit a koronavírus-járvány megszűnéséért. Elsőszoombaton, december 5-én az angyal földi Szent Mihály-templomban Erdő Péter bíboros, prímás vezette a pandémia áldozataiért és a járvány megszűnésért mondott imádságot, amelybe az online élő közvetítés révén az országból és a határainkon túlról is bárki bekapcsolódhatott.

Az elsőszoombati imádság a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Titkársága, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, a Magyar Kurír és az Új Ember szerkesztősége, Bőjte Csaba, Csókay András és Szikora Róbert, a világesemény hírnökei, valamint Fodor Réka misz-sziós orvos közös imafelhívásának rendkívüli alkalma volt.

Az első hullám enyhültével szüneteltek a járvány megszűnéséért mondott déli imádságok. A pandémia újbóli erősödésével azonban három héttel ezelőtt ismét lehetőség nyílt a déli fohász közös imádkozására. Az imát naponta több százan követik az online közvetítés segítségével a Magyar Kurír YouTube-csatornáján. A kezdeményezés célja, hogy kifejezzük együttérzésünket mindazok iránt, akik hazánkban vagy a határainkon túl koronavírus-fertőzésben szenvednek.

A december 5-ei, elsőszoombati déli imádságot Erdő Péter bíboros vezette a budapest-angyal földi Szent Mihály-templomban, a kihelyezett Oltáriszentség előtt. Titkárával, Depaula Flavióval, Hodász András plébániai kormányzóval, Kuzmányi István diakónussal, a Magyar Kurír és az Új Ember igazgató-főszerkesztőjével, valamint a megjelent hívekkel együtt imádkozta el az Angelust; Ferenc pápa imádságát; azt az imát, amit ő maga írt a járvány idejére; továbbá a rózsafüzért.

Az imádságok megkezdése előtt Kuzmányi István kö-

Ima a pandémia áldozataiért és a járvány megszűnéséért

szöntötte a bíborost, és elmondta, hogy az operatív törzs adatai szerint a járvány a mélypontjára érkezett, az elmúlt napon 193-an adták vissza lelküket a Teremtőnek. „A bíboros vezetésével most a járványban megbetegedettek, illetve elhunytak lelki üdvéért imádkozunk” – fogalmazott a diakónus.

Erdő Péter személyes hangú buzdítást mondott, amit teljes terjedelmében közlünk: „Dicsértessék a Jézus Krisztus!

A mai evangéliumban (Mt 9,35–10,1.6–8) Jézus küldi a tanítványait, és nem is akármilyen feladattal küldi, hanem azzal, hogy gyógyítsanak meg minden betegséget, úzzanak ki ördögöket, gyógyítsanak meg minden bajt.

Hogy lehet az, hogy Jézus ezt a megbízást adja, és még mindig itt van körülöttünk a betegség, sőt, sokan meg is halnak benne?

Maga Jézus is gyógyított betegeket, de nem gyógyított meg minden beteget, akivel a

maga korábban találkozott. Tudjuk, hogy Kafarnaumban meg is kérdezték tőle: a saját vidékén, a származási helyén, Názáretben miért nem gyógyít meg mindenkit? Ő azt válaszolja, hogy a próféták idejében is sok volt a beteg, mégis csak egyet-egyet gyógyítottak meg közülük. A tanítványokat arra küldi, hogy gyógyítsanak, és ad is erre hatalmat nekik, de főleg arra, hogy az örök élet örömhírét hirdessék. A gyógyításnak, a csodáknak ez a szerepük. Jézus tehát nem azért jött közénk, hogy földi paradicsomot teremtsen, ahol már nincs szenvedés, sem betegség, sem halál. Valami ennél nagyobbat hirdet nekünk:

a „szem nem látta, fül nem hallotta” örök boldogságot, és ezt igazolják a csodái. Akkor mi a teendők itt a földön? Nyilván az, hogy szeressük egymást, próbáljunk meg szeretni, próbáljunk meg segíteni úgy, ahogyan módunkban áll. Mert ezen múlik majd az örök sorsunk.

Ilyen lélekkel fogadjuk a mostani járványos időszak megpróbáltatásait is, és ilyen lélekkel imádkozunk azért, hogy ez a betegség mielőbb elmúljon közülünk.”

A fohászok elimádkozása után a jelenlévők Erdő Péter vezetésével a kihelyezett Oltáriszentség előtt imádkozták el az örvendetes rózsafüzért.

A közvetítést az Angelus Communication biztosította, közreműködött Zuggó Zsolt és Daubner Tibor.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

A Boko Haram novemberi mérlege Nigériában

Több mint száz halott, elraboltak egy papot is

Az ENSZ bejelentése szerint november 28-án a Boko Haram fegyveresei több mint százöt földművest gyilkoltak meg Zabarmari településen, az észak-nigériai Borno államban fekvő Jere környéki rizstermesztők közösségéből.

„November 28-án kora délután motorkerékpáron érkező fegyveres férfiak brutális támadást hajtottak végre a Koshobe földjein és Jere közigazgatási területén található földművesközösségekben dolgozó civil férfiak és nők ellen” – nyilatkozta Edward Kallon, az ENSZ nigériai humanitárius koordinátora, aki szerint a kíméletlen támadásban sokan megsebesültek. A Boko Haram harcosai számos nőt elrabolhattak.

A véres támadás feltételezhetően bosszúból történt, amiért a földművesek elfogták és átadták a helyi biztonsági erőknek a Boko Haram egyik tagját.

Ignatius Ayau Kaigama abujai érsek sajnálatát fejezte ki, amiért a nigériai kormány kizárja a Katolikus Egyházat a Boko Haram terrorcselekményeinek áldozatai számára létrehozott segélyprogramokból. „A Katolikus Egyházat – bár a szegényekkel és a szegényekért él, és segíti a terrorizmus és más katasztrófák áldozatait – meglepő módon nem vonták be a külföldi kormányok által nyújtott segélyek elosztásába” – fogalmazott Kaigama érsek a Szüksé-

get Szenvedő Egyház (Kirche in Not) szervezet által közzétett nyilatkozatában.

Az érsek hozzátette: „Ugyanígy, amikor a kormány létrehozta azt a bizottságot, amely az ország északkeleti részének fejlesztéséért felel, ahol a Boko Haram is működik, egyetlen képviselőt sem hívtak meg a testületbe a Katolikus Egyház részéről, amelynek Igazságosság, Fejlesztés és Béke Bizottsága jelentős lelki és pszichológiai munkát végzett, és anyagi támogatást nyújtott a terrorcselekmények által sújtott emberek ezrei számára.”

A bizonytalanság a szövetségi fővárost, Abuját is sújtja. „A múlt héten az Abujai Főegyházmegye egyik egyházközösségében a plébánia épülete mögül egy család öt gyermekét rabolták el, másnap pedig egy nőt, aki a templomi esküvőjére készülődött. Azóta sem találják meg őket” – mondta az érsek.

Egy pap is az emberrablók kezére került. Matthew Dajo atyát (képiünkön) november 22-én, vasárnap rabolták el fegyveresek a Szent Antal Plébániáról Yangojiban. „Az egyik papomat elrabolták, és még mindig fogságban van. Kérlek titeket, imádkozzatok a szabadulásáért!” – mondta Kaigama érsek.

Forrás: Fides hírügynökség
Fordította: Balláné Sárközi János
Fotó: Facebook

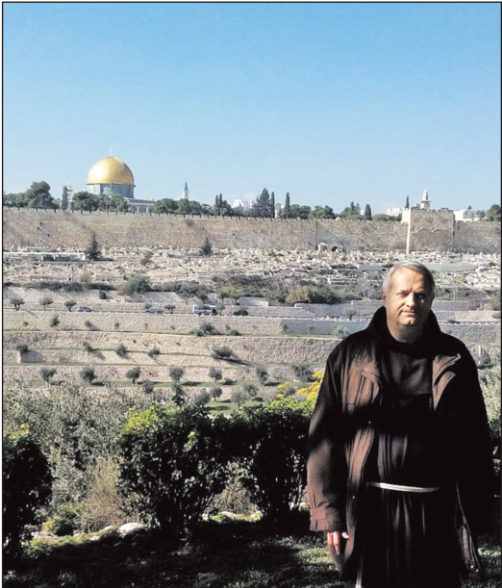
Újabb magyar ferences a Szentföldön

Várnai Jakab OFM csatlakozott a szentföldi testvérekhez, a Cenákulum melletti rendházba kapott dispozióciót.

Újabb taggal bővült a szentföldi magyar ferencesek szerény létszámú közössége. Három éve Tarsoly Mátyás erdélyi testvér kezdte meg szolgálatát, ő jelenleg a Szent Sír-bazilika egyik sekrestyéje.

Várnai Jakab még májusban jelentkezett szolgálatra, és a kusztódia júliusi tanácsülésén a Cenákulum melletti rendházba kapott dispozióciót. Mivel a járványhelyzet miatt nem tudott beutazni az országba, szeptember elejétől kisegítést vállalt Cipruson, a kusztódia limasoli plébániáján. Miután onnan visszatért, november 24-én megkapta a beutazási engedélyt, és 29-én vasárnap el is utazott Jeruzsálembe, ahol jelenleg karanténidejét tölti.

A Cenákulum, ahol szolgálatot teljesít majd, egyszerre régi és új hely: az utolsó vacsora és a pünkösdi színhelye a ferencesek szentföldi központja volt 1551-ig, amikor a török hatóságok elűzték onnan őket. 1936-ban sikerült visszatérniük, ha nem is az eredeti helyszínre, de annak közvetlen szomszédságába.

Várnai Jakab 2015-ben vizitátorként kapcsolódott be a Szentföldi Ferences Kusztódia életébe. Az ekkor szerzett élményeiről napló formájában számolt be, amelyet idén májustól kezdve megosztottunk a Magyar Kurír portálon. A Vizitáció a Szentföldön című visszaemlékezés hamarosan könyv formájában is megjelenik.

Forrás és fotó: Ferencesek.hu

Úgy akarom szeretni a családokat, mint Krisztus

Marton Zsolt családreferens püspök gondolatai a megkezdett szolgálatról

(Folytatás az 1. oldalról.)

Ehhez szeretnék megadni minden tölem telhető támogatást, együttérzést, figyelmet és szeretetet. Céлом folytatni a kapcsolatépítést a lelkeségi mozgalmakkal, segítségükre lenni a határon túli testvéreinknek, és ápolni a már meglévő külföldi kapcsolatokat, többek között az Európai Katolikus Családegyséletek Szövetségével is.

A családreferens püspöknek mindig aktuális hivatása van az életvédelem, a házasságra készülés, a házasság és a család területén. Ezzel kapcsolatban is megszívlelem Bíró püspök atya búcsúzó család-pasztorációs levelének sorai-ban írt szavait: „Ma már egy egészen új világ van születőben az életet, a családot, a személyt illetően. Nagy éberségre, sok-sok erőbefektetésre van szükség ahhoz, hogy határozottan védeni tudjuk azt, amit valóban védenünk kell.” (Hívom a családokat!, 2020. október)

A természetes családban kibontakozó életet pártoljuk és védelmezzük a fogantatás pillanatától kezdve a természetes befejeződéséig. Tudom, hogy a meglévő értékekre egy új pasztorációs modellt kell felépítenünk. A Szentlélek segítségével, az Egyház tanítása alapján szeretnék választ találni a mai kor kihívásaira.

A család-pasztorációs munkában mindig irányadók a pápák útmutatásai. Egy, a családra vonatkozó jelentős dokumentum évfordulója lesz 2021-ben: negyven éve látott

napvilágot Szent II. János Pál pápától a *Familiaris consortio* (A családi közösség) kezdetű apostoli buzdítás. Az előttünk álló évben szeretném a figyelm középpontjába állítani ezt az írást.

Fotó: Fábrián Attila

Szent II. János Pál rendkívüli mélységű öröksége a test teológiája, amely irányt mutat a házasságra készülők, a házasságban és a családban élők számára a mai átszexualizált korban. Üzenete az, hogy az elkötelezett, boldog élet lehetséges. Családpüspöki működésem során igyekszem a szent életű pápa tanítására támaszkodni.

A család-pasztorációnak rendkívül fontos eleme a kommunikáció. Bíró püspök atya szép műfajt teremtett a *Hívom a családokat!* című,

rendszeres üzeneteivel. Ezt egyrészt oly módon szeretném folytatni, hogy időnként írásban szólok katolikus testvéreimhez és minden jó szándékú emberhez. Másrészt – alkalmazkodva a mai kor ígé-

rendszere üzeneteivel. Ezt egyrészt oly módon szeretném folytatni, hogy időnként írásban szólok katolikus testvéreimhez és minden jó szándékú emberhez. Másrészt – alkalmazkodva a mai kor ígé-

rendszere üzeneteivel. Ezt egyrészt oly módon szeretném folytatni, hogy időnként írásban szólok katolikus testvéreimhez és minden jó szándékú emberhez. Másrészt – alkalmazkodva a mai kor ígé-

Egy tudományos kísérlet során egy csapat embert küldtek föl egy tetőteraszra, ahol

nem voltak védőkorlátok. Az emberek a terasz közepén tömörültek össze, nem mertek elmenni a széléig. Később ugyanezt a csoportot újból felküldték úgy, hogy már megépítették a korlátokat. Az em-

pájának, Szent II. János Pál pápának szavát: Elkötelezettségre és imádságra van szükség korunkban az egyik legveszélyeztetettebb intézmény, a család, a társadalom alapsejtje érdekében, mert elméletileg és gyakorlatilag egyre erősebben támadják a bomlasztó erők.” (Hívom a családokat!, 2020. október)

Az élet és a család védelmének érdekében nyitott vagyok az ökumenikus párbeszédre, és nagyra értékelem azon világi vezetők fáradásait is, akik nemcsak szavaikkal, hanem tetteikkel is az élet pártján állnak. Én és munkatársaim irgalommal és szeretettel fordulunk minden embertársunk felé, azok felé is, akik másként gondolkodnak a családról, mint mi, akik teljes hűséggel követjük az Egyház tanítását.

„Ezért öltözték fel az Isten fegyverzetét (...). Így készültek föl: csatolójátok derekatokra az igazság övét, öltözték magatokra a megigazulás páncélját, sarunak meg a készséget viseljétek a békesség evangéliumának hirdetésére. Mindehhez fogjátok a hit pajzsát (...). Tegyétek fel az üdvösség sisakját és ragadjátok meg a Lélek kardját, vagysis az Isten szavát.” (Ef 6,13–17)

Kedves Magyar Családok!
Szeretném megköszönni, hogy kitartotok! Szeretném, hogy tudjátok: az Egyház veletek van, imádkozik értetek. Arra biztatlak benneteket, hogy tekintetek Jézusra, kapaszkodjatok belé, ő velünk van életünk minden körülményében. Azt akarja, hogy mi is

Mélységesen egyetértek családreferens elődöm következő megnyilatkozásával: „Szellemi harcban állunk, ezért fogadjuk szívünkbe a családok nagy pá-

próbáljuk meg szeretni egymást minden helyzetben. Vele sikerülni fog. A jelenlegi pandémia miatt még nehezebb helyzetbe kerültünk, mert ez a próbatétel kikezdi az életünket, a családon belüli kapcsolatainkat. Ám a válság mindig új lehetőség forrása is. Föl kell fedoznunk, hogy idősök és fiatalok mind egymásra vagyunk utalva. A különböző generációk egymást támogatva tudnak előrehaladni az élet útján. Merjünk őszintén és mélyen beszélgetni egymással, nyíltan kimondani a gondokat! Ne az elkerülést, a „szőnyeg alá söprést” válasszuk! Ebben nem vagyunk egyedül: velünk van Krisztusunk és Egyházunk.

Az advent, az úrjövét, a karácsonyra, a Gyermeke születésére való készület kiemelt lehetőség mindannyiunk számára. Várakozásban vagyunk: várjuk a járvány végét, várjuk életünk jobbra fordulását, várjuk életünk Megváltóját, Boldoggátevőjét, Beteljesítőjét. Kívánom, hogy adventi családi várakozásunkban találkozzunk a bennünket végtelenül szerető, minden körülmények között velünk lévő Isten Fiával. Az ő átölelő szeretetét tapasztaljuk meg családi életünk mindennapjaiban és majd a karácsony meghittségében!

Vác, 2020. december 8.

Marton Zsolt
váci megyéspüspök,
az MKPK
Családbizottságának elnöke

Mézbe és teába rejtett hála

Karítászok ajándékcsomagot kaptak a pulmonológiai intézet dolgozói

Ajándékcsomaggal mondott köszönetet a Katolikus Karitás az Országos Korányi Pulmonológiai Intézet dolgozóinak. Écsy Gábor, a karitatív szervezet országos igazgatója december 4-én Soltész Miklós államtitkár és Bogos Krisztina főorvos, a kórház megbízott főigazgatója jelenlétében adta át a kórházi dolgozóknak a mézet, teát, szörpöt és lekvárt tartalmazó küldeményeket.

Szombathelyről hatszáz csomag érkezett december 3-án a Korányi-kórház udvarára. A dobozokban a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató intézményeiben készült kézműves finomságokat helyeztek el. „A csomagba tett lekvár, méz, tea és szörp a hálánk, szeretetünk és bizalmunk kifejezése a tüdőgyógyászati intézet dolgozóinak” – fogalmazott Écsy Gábor a kórház udvarán megtartott átadáson. „Szeretnénk, ha az ajándék és a kórház dolgozóier felajánlott imádság erőt adna nekik megfeszített munkájukhoz” – tette hozzá.

Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzeti-ségi kapcsolatokért felelős államtitkára, a Nemzeti Humánitárius Koordinációs Tanács

elnőke elmondta: néhány héttel ezelőtt a karitatív szervezet kezdeményezésére szolidaritási akció indult, melynek keretében a segélyszervezetek köszönetük és szolidaritásuk kifejezéséért ajándékokat juttatnak el a kórházakban megfeszített munkát végző orvosoknak, ápolóknak.

„A Katolikus Karitás csomagjainak külön értéke, hogy ezeket megváltozott munkaképességű emberek állították össze, akik életük során gyakran szorulnak rá orvosok, ápolók segítségére. Most azonban ők azok, akik odafigyelnek az egészségügyi dol-

gozókra” – hangsúlyozta Soltész Miklós. Reményét fejezte ki, hogy az ilyen gesztusok erőt adnak a hihetetlen fizikai és lelki nyomás alatt dolgozó orvosoknak, ápolóknak.

Bogos Krisztina főorvos az ajándékot megköszönve elmondta: a csomagok számukra az emberek figyelmének, elismerésének jelei, és azt is kifejezik, hogy szükség van az erőfeszítéseikre, éjt nappallá téve végzett munkájukra. Kifejtette, a jövőre százhusz éves intézet kiemelt szerepet kapott a koronavírusos betegek ellátásában. A kórházi dolgozók most újra megtapasztal-

hatták, milyen jó új módszereket keresve gyógyítani.

A megbízott főigazgató kérdésünkre elmondta, hogy az ajándékból minden munkatárs részese, a karbantartóktól az orvosokig. „Egy nagy csapatot alkotunk, amelyben mindenre szükség van.” Az intézetben két épületet alakítottak át, az egyikben a kritikus állapotú covidos betegek ellátása folyik, a másikban zsilipelt osztályok működnek a közép-súlyos és a nem súlyos betegek számára. Jelenleg százhusz Covid-19-fertőzött betegük van, közülük harmincat az intenzív osztályon lát-

nak el. Az Országos Korányi Pulmonológiai Intézetben megkezdődött a remdesivir és a favipiravir hatóanyagú gyógyszer klinikai vizsgálata, amely hatékony lehet a koronavírus-fertőzöttek kezelésében. Országosan száz beteg vesz részt a vizsgálatban, az eredmények feldolgozása folyamatban van.

A Korányi Intézet és a Katolikus Karitás együttműködése a tavaszi vírusidőszakban kezdődött. Ekkor a Karitatív Tanács tagjai – köztük a Katolikus Karitás – személygépjármű-használatot ajánlott fel a koronavírus-jár-

vány ellen küzdő egészségügyi intézmények számára. Nemzeti Összefogás Vonal néven közös adományvonal jött létre. Magyarország legnagyobb segélyszervezetei a befolyt összegből személyautókat vásároltak, és ezek használatát ajánlották fel nyolc kórháznak. A Katolikus Karitás az akció keretében egy-egy autóval tudta támogatni az ajkai Magyar Imre Kórházat, valamint az Országos Korányi Pulmonológiai Intézetet.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

A közös éneklés közösséggé formál

A százéves kecskeméti Benedictus énekkar története – Jobbágy Lajos kórustag emlékezik

A kecskeméti Nagytemplom Benedictus kórusa idén ünnepi alapításának századik évfordulóját. A centenárium alkalmából a jogászként dolgozó Jobbágy Lajossal, a kórus egyik tagjával, a főplébániai képviselő-testület elnökével beszélgettünk.

össze, így az énekkar a régi formájában gyakorlatilag megszűntnek tekinthető. 1950-től kezdve már nem egyesületként, hanem egyházi énekkar-ként működött a kórus. Az alapító Póta Aladár egyébként 1968-ig, tehát csaknem ötven éven keresztül vezette a kórust. Szép kort élt

lyét Nagy Péter vette át. Az ő idejében sok fiatal csatlakozott az énekkarhoz, és sokfelé jártak fellépni. Nagy Péter 2015-ig volt az énekkar vezetője, akkor ő is meghalt, mindössze negyvenhét évesen.

Jobbágy Lajos a 80-as évek közepétől tagja az énekkar-nak. Családjában a szülei és a nagyszülei is zenéltek, ő is kora gyermekkorától énekel, emellett orgonál is. A pannonhalmi bencés gimnáziumba járt, ott is érettségizett. Tagja volt Szigeti Kilián atya kisebb és nagyobb gregorián kórusának is, majd a lajosmizsei énekkarban énekel. Amikor a 80-as évek közepén beköltözött Kecskemétre, csatlakozott a főplébánia kórusához. Egy időben mindkét gyermeke –

tartás kezdete előtt egy órával mindig eléneklik az aznapi liturgikus énekeket. Az énekkar jelenleg klasszikus liturgikus kórusnak mondható. Gyakran adnak elő motettákat, de többszólamú miséket is énekelnek, Gounod- és Halmos-misé, gregoriánt, reneszánsz darabokat, Kodály Zoltán, Bárdos Lajos kórusműveit. Legemlékezetesebb szerepléseik között tartják számon, hogy 2017 májusának első napjaiban Rómában énekelhettek a Gianfranco Ravasi bíboros, A Kultúra Pápai Tanácsának elnöke által bemutatott, koncelebrált Mindszenty József-emlékmisé. Tóth Tamásnak, a Pápai Magyar Intézet akkori rektorának segítő közreműködésével részt vehettek a pápai audiencián a Szent Péter téren, ahol együtt énekelhettek egy német kórus-sal, Ferenc pápa közvetlen közelében.

Az énekkar ősszel ünnepelte volna fennállásának századik évfordulóját, de a koronavírus-járvány miatt ez sajnos elmaradt. Ám Krisztus Király vasárnapján – ami egyébként a zene védőszentjének, Szent Cecíliaának az ünnepe is – az egyik kórustag, a már említett szentkirályi polgármester és családja, illetve Jobbágy Lajos és fia, összesen hatan elénekeltek egy többszólamú Chris-

énekkart Solt Péter orgonaművész, aki 2006 decemberében sajnos nagyon fiatalon, harmincnégy évesen hunyt el. Jobbágy Lajos emlékeztet arra, hogy a kecskeméti Nagytemplom 1993-ban a Kálcsa-Kecskeméti Főegyházmegye Urunk mennybemene-teléről elnevezett társszékes-egyháza lett. Ettől kezdve vannak itt érseki misék, pap- és püspökszentelések is. A kórusra is több kötelezettség hárul emiatt. Kecskemét már korábban is adott két főpásztort a magyar Egyháznak, Révész István tábori püspököt és Kovács Sándort, aki hosszú ideig volt a szombathelyi egyházmegye vezetője. Bíró László pedig 1994-ben Kecskeméten szentelték püspökké. A szertartás után a következő szavakkal köszöntö meg a kórus zenei szolgálatát: „Köszönöm a kecskeméti társszékes-egyház kórusának, hogy kecskeméti indulásom első óráit, a püspökszentelést olyan szép-pé tették. Örülök, hogy tanúi lehettek papszentelésemnek, első kecskeméti karácsonyom-nak. A Szentírás tanúsága szer-int »Jó dolog az Urat áldani«. Kívánom, hogy a kórus minden egyes tagja egyre gyak-rabban élhesse át ezt az él-ményt.” Jobbágy Lajos vallja: a kö-zös éneklés közösséggé for-

esett. Egy évvel később, 1919 decemberében szabadult, ekkor végre elfoglalhatta a Nagytemplomban a főkantori állását. Jobbágy Lajos a kezdetekre emlékezve úgy fogalmaz: nagyon nehéz idők voltak ezek, az orgona – ami egy ilyen nagy templomban elengedhetetlen – használhatatlan állapotban volt. Egy rozoga harmóniummal próbálták pótolni, ami lehetetlennek bizonyult. Az új orgona 1929-ben készült el, egy özvegyasszony 42 ezer pengős támogatásából. Még annak az évnek a decemberében Hanauer Árpád István váci püspök szentelte föl a hangszert. A római katolikus egyházi énekkar 1920-ban alakult meg, ötvenöt lelkes férfival. Öt évvel később csatlakoztak hozzájuk a lányok és az asszonyok, így létrejött a vegyeskar, amely egészen 1950-ig Póta Aladár irányításával működött, a Belügyminisztérium által is nyilvántartott egyesületként. A Nagytemplom zenei élete a katolikus kórus megalakulása után pezsdült fel igazán. Lassanként országos hírvé vált az énekkar, 1932 szeptemberében a rádióban is felléptek egy ötvenperces élő adásban. Egyházi és világi szerzeményeket is énekeltek, klasszikusokat – főleg Bachot –, de kortárs szerzők – Bárdos Lajos, Koudela Géza – műveit is. A korabeli sajtó beszámoló szerint egész Kec-

keméten 55 ezer hívó tartozott a főplébániához. A vasárnapi szentmiséken több ezer, az úrnapi körmeneten húszezer ember volt jelen. Virágozott a katolikus élet a városban, és ebben kiemelkedő szerepet vállalt magára a főplébániai kórus. Nemcsak a templomban énekeltek, hanem a legkülönbözőbb társadalmi rendezvényeken, jótékonyági előadásokon, zászlóavatásokon, püspöki beiktatáson, harangszentelésen is. Többezres közönség előtt mutatták be a János vitét és több más, világi darabot is. Az pedig természetes volt számukra, hogy minden évben előadták a passiójátékot a főtéren vagy a színházban. Szinte nem volt olyan hét, hogy ne szerepeltek volna valahol, mindig hatalmas siker aratva. Így ment ez a 30-as évektől kezdve egészen addig, amíg a II. világháború idején el nem érte Kecskemétet a front. A kórus virágzó korszaka a II. világháború utáni években ért véget – mondta Jobbágy Lajos. Jegyzőkönyv tanúskodik arról, hogy az énekkart akkor már több mint huszonöt éve irányító Póta Aladár azt írta: a kommunista tértnyerése miatt szinte lehetetlenné vált a helyzet, mert az ének-karnak be kellene lépnie a Bartók Béla Körbe ahhoz, hogy egyesületként működ-hessen tovább. A Bartók kör és az egyházi kórus céljai azonban nem egyeztethetők

meg, 1977. július 8-án halt meg, 89 évesen, Kecskeméten. Ott is van eltemetve. A szocializmus negyven esztendeje alatt a korábbinál sokkal szolidabb keretek között működött a kórus. Nem léphettek föl világi rendezvényeken, így színházakban sem, elmaradtak a rádiós szereplések is, csak a templomban énekeltek. A II. világháború után megcsappant az ének-kari tagok létszáma és odaveszett a kottatár is. Ez súlyos nehézséget okozott a kórus életében. A karácsonyi és a húsvéti ünnepkör egyházze-nei szolgálatát azonban minden körülmények között elláták. 1968-ban, Póta Aladár nyugdíjba vonulása után Szegszárdy Imre vette át a főkantori szolgálatot és az énekkar vezetését. Ő is egészen kiváló személyiség volt. Gyönyörű basszus hangja betöltötte a hatalmas templomot. A kórus összejárt a lajosmizsei és a kiskundorozsmai ének-karral, közösen léptek fel, és kántortovábbképzéseket is tartottak. A II. vatikáni zsinat utáni liturgikus megújulás idején Szegszárdy Imre ifjúsági kórust hozott létre, és már ekkor vászonra vetítette az énekek szövegét, hogy a hívek minél nagyobb számban kapcsolódjanak be az éneklésbe. Mire előt négyedórával még el is próbált velük néhány éneket. Sajnos 1992-ben, viszonylag fiatalon, ötvenhat éves korában meghalt. A he-

lánya és fia – vele énekel a kórusban, a fia ma is aktív tag. Az éneklés az élete természetes része. Felidézi: amikor a 70-es évek végén, a 80-as évek elején a megyei tanácsnál dolgozott osztályvezető-helyettesként, akkor is szerepelt az egyházi kórusban. Tudták ezt róla, de senki nem vonta kérdőre, hogy miért énekel Jézus szerepét a passióban. A kórus jelenlegi vezetője és a Nagytemplom kántora Liptainé Szeverényi Márta, a kecskeméti tanítóképző tanára, aki a 2000-es évek közepe óta karvezetőként, karnagyként segítette az énekkar munkáját. Napjainkban harminc tagja van a kórusnak, a korösszetétel húsztól hetven éves korig terjed, de többségben vannak a fiatalok. A tagok között akad ügyvéd, több pedagógus is zenész is. Heti egy alkalommal próbálnak, keddenként, és havonta legalább egy vasárnap énekelnek a szentmiséken. Ilyenkor a szer-

tus vincitet, és a plébánosuk, Finta József érseki helynök az ünnepi szentmisét a százéves énekkar élő és elhunyt tagjaiért mutatta be. Kérdésünkre Jobbágy Lajos kitért rá, hogy az énekkarban többen vannak olyanok, akiknek a szülei és a nagyszülei is itt énekeltek már. Példaként említi, hogy az egyik kórustaggal annak idején együtt énekel a passióban Lajosmizsén, most a lányával kórustársak a Nagytemplom énekkarában, az illető unokája pedig az ifjúsági kórus tagja. A százéves énekkar egykori tagjaiból többen hivatásos énekesek vagy zenészek lettek. Mali Katalin például a ti-hanyi apátság orgonistája. Már 1998-ban, középiskolásként is orgonált a kórus egy marosvásárhelyi adventi koncertjén. Fülei Balázs, a kiváló zongoraművész is többször kísérte őket orgonán, de énekelte is a passióban. Ugyancsak gyakran kísérte a templomi

málja az embereket. A szép zene mindenkinek megérinti a lelkét. Az ember nem úgy jön ki a templomból, ahogyan bement. Ha a liturgia – a zene és a szöveg is – a helyen van, akkor értékesebb emberré válnak azok, akik részt vesznek a szertartásban. A fellépések összekovácsolják a kórus tagjait, ilyenkor még inkább megérinti a közösségi lét erejét, szépségét. Ez rendkívül lényeges. Időnként pedig a fehé-r asztalnál is együtt ülnek. Főzéssel, közös étkezéssel, vi-dám beszélgetéssel közelebbítik az új évet, és megünneplik a karácsonyt, a húsvétot is. Ez a kórus ma is jó és élő közös-ség, és ebben elvülhetetlen szerepe van az alapító Póta Aladárnak, aki szinte a sem-miből hozta létre az énekkart. Azóta is, immár száz éve, zeng az ének a kecskeméti Nagytemplomban.

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

Adventi imafelajánlás a győri szeminárium előjáróitól és növendékeiktől

A győri Brenner János Papnevelő Intézet kispapjai és előjárói az adventi időszakban, hálából a papi és szerzetesi hivatásokért végzett imádságokért, szívesen imádkoznak a hívek szándékára hétköznapi, az esti imádságuk alkalmával, 18.45-kor.

Az imádságot az imaszándékok összegyűjtésére létrehozott online felületen keresztül lehet kérni.

Éljünk a lehetőséggel!

Forrás: Győri Egyházmegye

Fotó: Lambert Attila

Egyházi zenei rovatunkat *Mértékadó* című kulturális mellékletünkben olvashatják.

SENTMISE-KÖZVETÍTÉSEK ÉLŐBEN

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2020. november 9-ei közleményének 2. pontjában olvassuk:

„A jelenlegi, kivételes helyzetben is érvényesek a *Katekizmusban* (KEK 2183.) és *Az egyházi törvénykönyvben* (CIC 1248. k. 2. §) található előírások, amelyek szerint ha valaki számára súlyos okból lehetetlenné válik az eucharisztikus ünneplésben való részvétel, igen ajánlatos, hogy helyette töltsön kellő időt imádsággal – a Szentírás olvasásával, zsolozsma végzésével vagy más imával, elmélkedéssel – egyénileg vagy a családban. Bár a szentmisén való részvétel nem helyettesíthető, több helyen van online vagy televíziós miseközvetítés, hogy megerősítést, vigasztalást és bátorítást nyerjenek azok, akik most nem tudnak részt venni vasárnapi és ünnepnapon szentmisén. A közvetítések rendjéről felületeinken folyamatosan tájékoztatást adunk.”

Az alábbiakban a teljesség igénye nélkül közöljük, hogy mely magyar és idegen nyelvű szentmise-közvetítésekbe lehet bekapcsolódni.

TELEVÍZIÓK

Duna Tv

Minden vasárnap 11 órától élő szentmise-közvetítés a budapesti Szent István-bazilika Mária-kápolnájából.

Apostol Tv

Hétfőtől szombatra 8 (élő) és 17 (ismétlés) órától, vasárnap 10 (élő) és 17 (ismétlés) órától. Nézhető a www.apostoltv.hu oldalon.

EWTN/Bonum Tv

Mindennap magyar nyelven: 8.30 (élő), 12 óra (ismétlés), 17 óra (élő), 20 óra (ismétlés). Mindennap angol nyelven: 14 órakor *EWTN Daily Mass* (élő) az EWTN központjából, Alabamából (USA). Megtalálható a nagyobb kábelszolgáltatók csatlakoztatásában és nézhető a www.katolikus.tv oldalon.

Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Debrecenben, a Szent Anna-székesegyházban *Palánki Ferenc* debrecen-nyíregyházi megyéspüspök november 15-étől visszavonásig minden vasárnap 11.30-tól mutat be szentmisét a debreceni Szent Anna-székesegyházban, amit a Debrecen Televízió közvetít.

RÁDIÓK

Magyar Katolikus Rádió

Minden hétköznapi reggel 7 órától, vasárnap délelőtt 10 órától. Hallgatható a www.katolikusradio.hu honlapon.

Szent István Rádió, Eger

Élő közvetítés hétfőtől szombatra reggel 7 órától, vasárnap délelőtt 10 órától az egri bazilikából. 18 órakor rözsafüzért imádkoznak a Szent István Rádió egri stúdiójában. Hallgatható a www.szentistvanradio.hu honlapon.

Mária Rádió

Hétköznapi 9 órától, szombaton 18 órától, vasárnap délelőtt változó időpontban. Hallgatható a www.mariaradio.hu oldalon.

Felvidéki Mária Rádió

Hétfőtől péntekig 9, 15 és 18 órától, szombaton és vasárnap 15 és 18 órától. Hallgatható a www.mariaradio.sk oldalon.

Erdélyi Mária Rádió

Hétfőtől szombatra 8 és 18 órakor (magyar idő szerint 7 és 17 órakor). Vasárnap délelőtt és délután. Hallgatható a www.mariaradio.ro honlapon.

Hol és mikor követhető élő szentmise-közvetítés?

További összegyűjtött lehetőségek a Magyar Kurír oldalán: www.magyardurir.hu

IMAÓRA

Elváltakért és egyedülállókért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 18 órakor a budapest-belvárosi Szent Mihály-templomban (Budapest V. kerület, Váci u. 47/b).

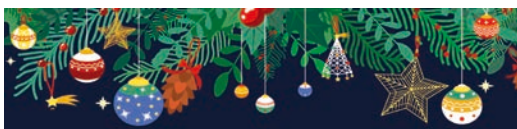
A **Boldogasszony Imaszövetség** tagjai a kért imaszándékok mellett rendszeresen másért is fohászoknak Égi Édesanyánkhöz a hét minden napján, így hétfőnként az egyedülállókért, magányoskért, keddenként a katolikus oktatási intézményekért és a fiatalokért, szerdánként az állami és egyházi vezetőkért, péntekenként az idősekért, betegekért, szenvedőkért. Szeretettel várják a híveket továbbra is a tagok sorába! Csatlakozni az egész év folyamán, bárhol is lehetséges. Bővebb információ: <https://pecsiegyhazmegye.hu/cimke/imaszovetseg>

A **Szent Imre-kápolna Szeretetlánc-imacsportja** minden programját megtartja. Az eredeti időpontokban, továbbra is otthonaikban imádkozunk. A résztvevők áldást kapnak a megadott időpontban az Oltárszentéssel. Honlapunkon keresztül elérhetők vagyunk (www.szeretettelang.info.hu). Program: december 17-én, csütörtökön 18 órakor szentségimádás édes hazánkért, valamint kilencedik alkalommal tartjuk az Ostyahordás-Ostyatorés, a kiengesztelődés ünnepét, amelyet *Jáki Sándor Teodóz* atya ismertetett meg velünk 2012-ben. December 27-én, Szent János apostol ünnepén a borszentelés elmarad, de aki előző évben gondoskodott és spórolt is, az kis közösségünkre gondolva megissa *Szent János* szeretetét. „Aki borát meg nem issza, / Annak mennybe nem lesz jussa.”

HALÁLOZÁS

FÁJÓ SZÍVVEL TUDATJUK, hogy Édesanyánk, *Pintér Béláné*, született *Szieghart-Botló Márta* 2020. november 29-én elhunyt.

A hirdetések tartalmaért és azok valódiságáért a hirdető vállal felelősséget.

**Kiadónk könyveiből
5000 Ft fölötti rendelésnél vagy
vásárlásnál 25% engedményt
adunk, 10.000 Ft fölött pedig
33% kedvezményt!**

Ha legalább 3500 forintért vásárol a Szeretet Könyvesboltban, adventi kalendáriumunk egyik ajándékot rejtő „zsebet” választhatja: a főnyeremény mindennap Dr. Csókay András *Orvosmissziók Jézus-imával* című könyve – a szerző dedikációjával!

Szeretet Könyvesbolt
1053 Budapest, Kossuth L. u. 1.
Nyitva: H-Szombat 9-18^h, vasárnap: 9-14^h
(a bolt helyiséget mindennap özonnal fertőtlenítiük)
Telefon: 06/1 266 61 61
a@sztentgellertkiado.hu
webáruház: www.sztentgellertkiado.hu

**A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA
EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN
URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT,
valamint
ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.**
Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartási ideje
Hétfő – péntek: 10 – 16.30 óráig. Telefon: 1/203–8912
Plébániairoda nyitvatartási ideje
Hétfőtől péntekig: 10 – 11.30 és 13.00 – 16.30. Tel./fax: 1/203–8915
Templomunk misarendje
Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00
Hétköznapi: 7.00 és 17.00. Szombaton 7.00, 18.00
Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.
Internet: <http://szentgellertplebania.hu>
E-mail: iroda@szentgellertplebania.hu

ADÁSVÉTEL

GYŰJTŐ VÁSÁROLNA bélyeggyűjteményt és régi postai képes levelezőlapokat. T.: 06/20-522-5690, 06/1-322-8439

ANTIKVITÁS

EGYKORI PIARISTA diák antikvitása festményt, régiséget vásárol. Üzlet: Bp. VII., Dózsa Gy. u. 44. T.: 06/1-321-7000, 06/20-980-7570 www.visnyei.hu

KÖNYV

MEGJELENT Stanisław Zięba atya *Isten a nagy zeneszerzők életében* című könyve, melyben a következő alkotókról ír: Händel, Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Paganini, Rossini, Schubert, Donizetti, Mendelssohn, Chopin, Liszt, Wagner, Verdi, Offenbach, Puccini, Messiaen. Megrendelhető a 06/1-388-8569 telefonszámon vagy a kottarendeles@aeliasabina.hu e-mail-címen. Ára: 1300 Ft/db + postaköltség.

RÉGISÉG

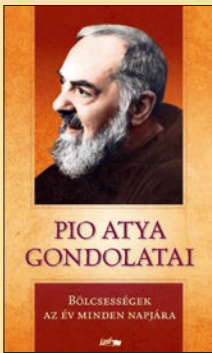
PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI. kerület, Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154 – nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

**Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek
Kongregációja-Magyar Tartományának
Nagyboldogasszony Háza**

festőien szép környezetben,
kiváló közlekedési adottságokkal,
szívneműl as ápolás-gondozás biztosításával,
nyugodt, családias légkörben várja
hölgy lakók jelentkezését
ápolási és demens részlegére.
2081 Piliscsaba, Kálmán király útja 15.
Tel.: +36 30 816 0205
E-mail: nbahaz@invitel.hu

A LAZI KÖNYVKIADÓ AJÁNLATA

**PIO ATYA
GONDOLATAI**
Bölcsességek az év minden napjára

**ANSELM GRÜN
Vágyaink**
Hogyan elégedjünk meg azaz, ami a miénk?

122x197 mm, kötött 184 oldal, 2690 Ft

135x204 mm, kartonált 184 oldal, 2890 Ft

6701 Szeged, Pf. 954.
Tel.: (62) 407-511, 310-676
e-mail: info@lazikiado.hu
www.lazikiado.hu

A Szentatya a szívből fakadó cselekedetet kéri számon rajtunk

Beszélgetés Hölvényi György európai parlamenti képviselővel

A közelmúltban jelent meg, és máris nagy vihart kavart Ferenc pápa harmadik, Fratelli tutti (Mindnyájan testvérek) kezdetű enciklikája. Hölvényi Györgyöt, az Európai Parlament képviselőjét, az Európai Néppárt fejlesztéspolitikai koordinátorát, a Hungary Helps program jószolgálati nagykövetét kérdeztük az enciklikáról és az egyházak fejlesztéspolitikában betöltött szerepéről.

Ferenc pápa harmadik enciklikájában is feltűnő számomra, a Szentatyát nem hagyja nyugodni az a kérdés, hogyan lehet korunkban az evangélium szellemében élni. Lehetséges ez globális szinten vagy csupán egyes elszigetelt közösségekben megvalósítható?

– Előljáróban megjegyzem, hogy politikusként számomra nagy kihívás interjút adni egy katolikus orgánumnak. A politikus a cselekedeteiről ismerzik meg, semmi egyébről. Szerintem egyetlen történelmi korszakban sem volt egyszerű a Jézust követőknek. Ma, a globalizáció idején is elképesztő kihívások között élünk. Az interneten keresztül Tűzföldtől Kamcsatkáig egy pillanat alatt kapcsolódni tudunk egymáshoz. Ez óriási lehetőség, de ugyanekkorra kihívás is. A kapcsolódás által rádöbbenhetünk arra, hogy kivétel nélkül valóban mindenki Isten teremtménye. Aki viszont egyeduralkodó akar lenni gondolati, politikai és kulturális szinten, az más lehetőségeket lát a globalizációban. A választás bősége zavarba ejtő, de a sok szín és zaj között a lényegi kérdés ugyanaz, mint más korokban. Hívóként ez: Milyen terve van velem Istennek? Ki vagyok én ebben a világban és kik a valódi társaim? Az erre adható válasz keresésében kell kitartónak lennünk.

A Szentatya az enciklikában úgy fogalmaz, hogy bár a globalizáció révén látszólag közel kerültek egymáshoz az emberek, csak szomszédok lettek, nem testvérek.

– Az enciklika nagyon izgalmas olvasmány, remélem hamarosan magyarul is megjelenik, hogy szélesebb körben is beszélgetni lehessen róla. Az biztos, hogy sok vitát fog kiváltani. A dokumentumban az európai kultúrán bizonyos mértékben kívül álló, szenvedélyes pápa fogalmazza meg a gondolatait. Nem szégyelli, hogy egyes kérdésekre maga sem tudja a válaszokat, de elszántan, a krisztusi szeretetre és az ember teremtettségére alapozva keresi őket. Emellett nem riad vissza az olyan átpolitizált kifejezések használatától sem, mint a *nacionalizmus*, a *nemzet* vagy a *populizmus*. Vitára készlet, ám ettől én nem félek. Sőt, számomra pont ez a leglényegesebb. A pápa így segíti a XXI. századi keresztény embert a hite megerősítésében és bizonyos kérdések újrafogalmazásában, igazodva a kor kihívásaihoz. A globalizációt tényként kell elfogadnunk. Az, hogy mennyire lehetünk valóban mindnyájan testvérek, hogy mekkorát tudunk ebben előrelépni, számomra is óriási kérdés.

Egyvalamiben biztos vagyok, és ezt tapasztalatból mondom: nem lehet a lépcsőfokokat átugrani. Az ember nem teheti meg, hogy a mellette állót – a családtagját, a barátját vagy a munkatársát – elhanyagolva a nagy egységen dolgozik. A testvériségnek megvannak a fokozatai. A felebaráti szeretet a mellettem lévő személy szeretetével kezdődik. Eljuthatok odáig, hogy testvérként tekintek a világon élő valamennyi emberre, de ehhez rengeteg próbatételen és kihíváson keresztül vezet az út. Ez nem lehet az első lépés, ahogyan hosszan tartó edzés nélkül nem lehet megugrani a vágyott magasságot sem.

Az enciklikában a Szentatya kiemelten ír arról, hogy nem törődünk a világunkban egyre nagyobb számban jelen lévő sérült, perifériára szorult emberekkel. Ez sajnos mindennapi tapasztalat: vannak gyönyörű kezdeményezések, de globális szinten mintha maradékelven működne ez a kérdés.

– A Szentatya egyik karizmája a társadalom periferiájára sodródott emberek iránti érzékenység. Ez nem csak a szegényeket jelenti, hanem a még meg nem születettektől az idősekig sok mindenkit, akit veszélyeztet a lecserélhetőség kultúrája. Ferenc pápa erre nagyon pontosan rámutat az enciklikában. A jóléti társadalmak amellet, hogy nagyon sokat tesznek a szegénység és a kiszolgáltatottság felszámolásáért, újra is termelik a perifériára szoruló telet. Ennek egyrészt életviteli, másrészt gazdasági okai vannak. A jóléti társadalmakban az individualizmus olyan szintre jutott, hogy nincs terepe a különböző generációk és társadalmi rétegek közötti párbeszédnek. Részben azért, mert kevésbé vagyunk rászorulva egymásra. Ám ha az idős embereknek nincs valódi helyük egy családban, egy közösségben, akkor az anyagi körülményeiktől teljesen függetlenül a perifériára szorulnak. A fejlett területek azonban közönyössé váltak ezzel, illetve az Európán kívüli égbekiáltó gazdasági egyenlőtlenséggel szemben. Ez számomra, mint Afrikával, illetve az Európán kívüli fejlesztéspolitikával foglalkozó politikus számára is megdöbbentő. A jóléti társadalmak a fejlettségük ellenére, vagy éppen amiatt, érzéketlenné váltak. A pápa erre hívja fel a figyelmet az enciklikában. A szív odaadását, a szívből fakadó cselekedetet kéri számon rajtunk. Reménykeltő, hogy úgy látom, a fiatalok számára a globális felelősségvállalás már jóval természetesebb, mint az idősebb generációk számára.

Fotó: Fábán Attila

sebb, mint az idősebb generációk számára.

Az enciklikában Ferenc pápa egyértelműen fogalmaz: vagy a rablók, vagy a sérültek oldalára állunk, a semlegesség lehetetlen a mai korban. Miként vélekedik erre?

– Szerintem ez lehet az enciklika egyik leginkább vitát indító pontja. Ez a megnyilatkozás a pápa elkötelezettségéből és vérmérsékletéből adódik. Az átlagember sem nem rabló, sem nem sérült, ezért nem kényszerül ilyen döntésre. Az emberek nagy része a saját mikrokozmoszában, a családjában éli az életét, az iránt érez felelősséget. Az elvégzett munkája az életműve. A nagy többség nincs kitéve létfilozófiai kihívásoknak, az viszont tény: a világnak az ember úgy is lehet a rablója, hogy észre sem veszi. Erre sok példát látni a gazdaságban, a környezetvédelemben és az oktatásban is. Tudunk bűnt követni gondolattal, szóval, cselekedettel, ez idáig követhető. A mulasztás azonban csak ritkán érhető tetten. Amikor megtehetnénk valamit, mégsem tesszük. Szerintem a Szentatya arra hívja fel a figyelmet, hogy a mulasztással az ember a rablók oldalára állhat, anélkül hogy tudna róla.

Mint oly sokszor, az enciklikában is kiemelten beszél a Szentatya a migráció jelenségéről. Megérti, hogy sokakban ősi félelmeket hívnak elő a hazájukat elhagyó kényszerülők, de mint mondja, nem engedhetjük, hogy a félelmünk miatt képtelenek legyünk meglátni azoknak a nyomorúságát, akikről olyannyira félünk.

– A Szentatyának pápaként ebben természetes igaza van. Ahhoz, hogy ez a helyzet megváltozzon, Európának elsősorban a saját ügyeit kell rendbe tennie a migráció terén. Először is ketté kell választani a migrációt és a menekültügyet. Nem szabad azt mondani, hogy aki jobban szeretne élni, idejöhet, miközben a legnagyobb nyomorban és életveszélyben élők százezreinek sosem adatik meg a lehetőség, hogy elinduljanak Európa felé. Igen, látni kell a problémákat, de helyben kell megoldani őket, partnerként kezel-

ve a rászoruló országokat. Meg kell találni a segítségnyújtás hatékony módját. Az első lépés a biztonság megteremtése. Ha ez megvan, akkor lehet minőségi oktatás, lehetnek munkahelyek. A pápa által felvázolt ideális állapothoz különböző lépcsőfokokon keresztül vezet az út.

A közelmúltban a Hungary Helps program egy workshopkal egybekötött kerekasztal-beszélgetést szervezett az egyházaknak a fejlesztéspolitikában betöltött szerepéről. Melyek voltak a főbb témák a tanácskozáson?

– Nagy lehetőség, de egyúttal komoly felelősség is számomra, hogy európai parlamenti képviselőként foglalkozhatok az egyházak és a keresztények világban betöltött szerepével, helyzetével. Az Európai Unió ma a világ egyik legszekulárisabb szervezete. Am a vallási semlegesség sokszor már ellenségeségbe csap át. Ez azért is különös, mert az Európai Unió az Egyház szociális tanítása alapján, keresztény elvekre épülve jött létre. Ha egy szervezet ilyen mértékben eltávolodik a gyökereitől, az nem vezet jóra.

Nem gondolom, hogy ez a folyamat visszafordíthatatlan, de még sokat kell dolgozni érte. Ma Európa a világ egyik legnagyobb fejlesztési támogatója. A fejlődő országokban a legnagyobb és legjobban működő struktúrák az egyházi rendszerek. A szubszaharai térségben az oktatás negyven százaléka egyházi kézben van, és jelentős szerepet tölt be az Egyház az egészségügyi ellátásban is. Ezeket a szervezeteket az Európai Unió támogatási rendszere mégis szinte teljesen figyelmen kívül hagyja. Ennek a közönynek tragikus következményei vannak Irakban, Szíriában, Kongóban, Csádban, Ghánában és sok más országban. Részben ezt felismerve jött létre Magyarországon az Üldözött Keresztények Megsegítéséért és a Hungary Helps Program Megvalósításáért Felelős Államtitkárság, amire minden magyar büszke lehet. Az említett konferenciának is pontosan az volt a lényege, hogy keressük annak a módját, miként tudnánk európai szinten, hatékony magyar részvétellel segíteni a fejlődő országokat, figyelembe véve az egyházak társadalomformáló erejét.

Bodnár Dániel

„Kulcs a neveléshez”

ORGANIKUS PEDAGÓGIA SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS

Csak itt tanulható!

Keresztény értékrend — érzelmi intelligenciára alapozó szakmai megújulás — hatékony oktatás-nevelés!

Képzési idő és forma: 2 félév, levelező, csak szombati napokon; 120 akkreditált kredit

A jelentkezés feltétele: pedagógus, társadalom-, bölcsész-, orvos- és egészségtudomány vagy hitéleti képzési területek valamelyikén legalább alapképzésben szerzett diploma, *de ennek híján* kedvezményes feltételekkel *vendéghallgatóként* is lehet csatlakozni.

Jelentkezési határidő: 2021. január 13.

A jelentkezésről és a képzésről bővebben:

a) <http://avkf.hu/index.php/kepzesek/szakiranyu-tovabbkepzes/organikus-pedagogia-szakiranyu-tovabbkepzesi-szak/>

b) www.pecsirita.hu/organikus-pedagogia

c) Uzsálné Pécsi Rita PhD, szakvezető: pecsi.rita@avkf.hu

Teremtsünk oázisokat!

Alakítsuk át a magyar pedagógiai közgondolkodást a családjainkban és az intézményeinkben!

Egy szerető család kincse lett a sérült kisfiú

„Soha ne mondjatok le egy végstádiumban vagy súlyos, nagyon súlyos állapotban lévő gyermekről! Ne vegyétek el a reményt a szülőktől” – erre szólítja fel az orvosokat *Giusy Amato* pszichológus, öt gyermek édesanyja, aki férjével együtt huszonhárom évvel ezelőtt a családjába fogadott egy súlyosan fogyatékos kisfiút. Azt mondták, legfőlegbb hat hónapja van hátra. Ma már huszonnégy éves, dolgozik, sportol.

Mario tizenöt hónapos korában mindössze hat kilót nyomott, nem beszélt, nem tu-

tét, huszonhárom évvel ezelőtt, december 15-én történt San Giovanni Rotondóban, *Pio* atya kórházában, a Szenvedés Enyhítésének Házában, ahol *Giusy* pszichológusként dolgozott.

Onkológiai kezelés alatt álló, sokszor végstádiumban lé-

letett. Rövid élete során ez volt már a tizenötödik műtét, amelyre előkészítették.

Giusy észrevette, hogy nincs ott a kisfiú anyukája, aki elkísérhetné az altatóorvoshoz. A nővértől megtudta, hogy a születésekor elhagyta Mariót. Az altamurai kórházból a Szenvedés Enyhítésének Házába vették, ott maradt az újszülöttosztályon, ahol mindenki szeretettel vette körül, gondját viselték, és minden hónapban sebészeti beavatkozással igyekeztek megakadályozni a gerincvelő megfertőződését.

Giusy azon a napon a karjába vette a kicsit, ő pedig ránézett. „Soha nem felejttem el a tekintetét. Mintha azt mondta volna: Te is elhagysz?” – majd elaludt.

Giusy a szívében már döntött is, és azonnal beszélt a férjével, *Nicola Silvestri* orvossal, aki akkor a kórház egészségügyi igazgatóhelyetteseként dolgozott. A házaspárnak öt gyermeke volt, két lány és három fiú. Otthon a legnagyobb lányával, az akkor tizenkét éves *Valentinával* is beszélt. Amikor elmondta neki, hogy a karácsonyt már velük töltené a kisfiút, ő csak annyit válaszolt: „Semmi baj. Ahol ötven vagyunk, lehetünk hatan is.”

A műtét után egy héttel *Mario* a *Silvestri* családhoz

költözött. A családján kívül mindenki megpróbálta lebeszélni *Giusyt* a döntéséről: „Hogy jut ilyen az eszedbe? Már van öt gyereked, felelősségteljes munkád. Ezzel a gyerekekkel sok baj lesz még, sok kezelést igényel, és valószínűleg nem lesz hosszú élete.” *Giusyt* azonban nem tudták elbátortalanítani: anyai ösztöne és egészségügyi tapasztalata azt súgta neki, hogy *Mario* a kórházban elhagyja magát, nem akar tovább élni.

December 23-án nagy szeretettel fogadták be a kicsi fiút az új családjába. Addig ingersegény környezetben élt, most egy egész család vette körül. Addig sokat hányt, onnantól kezdve egyre keveseb-

bet, és végre kezdett gyarapodni a súlya.

Nem sokkal szilveszter után a testvéreit utánozva elkezdte mondani, hogy *apa*, *anya*. *Giusy* ma sem tud meghatottság nélkül beszélni erről. A kisfiú szókinccse lassan gazdagodott. Egy évvel később belevágtak az örökbeadási eljárásba.

Mario állapota fokozatosan javult. *Giusy* Bolognába, majd Milánóba vitte kórházba, ahol azt mondták, egész életében csak feküdni tud majd. Nem hagyta annyiban, elvitte egy müncheni gyermekrehabilitációs központba is. *Mario* oviba járt, aztán iskolába, közben mindennap vitték fizioterápiára. Ma már huszonnégy éves, könyvelőnek tanult, és sportol is, paralimpiai atléta, kedvence a diszkoszvetés. A rövid távú memóriájával vannak kisebb gondok, de megtanult olyan technikákat alkalmazni, amelyek segítségével együtt tud élni a korlátaival.

Mit adott *Mario* a családnak? „Sokkal többet, mint amennyit kapott. Napfény az életünkben. Pedagógiai modellet is adott, mert megtanította a testvéreit arra, hogy ne túlozzák el a nehézségeiket, a csalódásaikat, és jobban megértsek, mi az, ami elsőbbséget élvez, mi az igazán fontos az

életben” – mondta el az édesanya.

Hollandiában a közelmúltban engedélyezték az egy és tizenkét év közötti gyerekek eutanáziáját is. (Az egy év alattiak és a tizenkét év felettek esetében az eutanázia már korábban is lehetséges volt.) *Giusy* a döntéssel kapcsolatban megjegyezte: „Azt mondják erre, hogy az orvosok és a szülők egyetértésben, szándékosan megszakítják a gyermek életét. De melyik szülő ért egyet azzal, hogy megölje a saját gyermekét? Ugyanazok az emberek – köztük orvosok is –, akik huszonhárom évvel ezelőtt azt tanácsolták nekem, hogy hagyjam a sorsára Mariót, mondjak le róla, ma azt mondják, soha nem gondolták volna, hogy ilyen sokáig fog élni.

Minden orvosnak azt mondom a tapasztalataim alapján: Soha ne mondjatok le egy végstádiumban vagy súlyos, nagyon súlyos állapotban lévő gyermekről! Ne vegyétek el a reményt a szülőktől! Sebezhető, tanácstalanok, meg is értem az elkeseredésüket, amikor azt látják, hogy a gyermekük szenved, ők pedig egyedül tehetetlennek érzik magukat. Nem szabad, hogy elhagyatottnak érezzék magukat. Nem szabad, hogy elhagyatottnak érezzék magukat. Nem ilyen fajta »megoldásokra« van szükségük, hanem arra, hogy ott legyenek mellettük, támogassák őket. Olyan orvosokra van szükségük, akik azt mondják nekik: »Veletek vagyunk. Próbáljunk meg együtt harcolni.«

Forrás és fotó: Agensir Fordította: Thullner Szuszsanna

dott járni, *Giusy Amato* mégis első látásra megszerette. „Azonnal beleszerettem abba a sebzett, kimerült kis madárkába, aki úgy panaszkodott, hogy még sírni sem volt ereje. Tudtam, hogy soha többé nem hagyom magára” – mondta el a *Sir* riporterének.

A találkozás, amely véglegesen megváltoztatta a kis *Mario* és a *Silvestri* család éle-

vő daganatos beteg gyerekekkel és családjaikkal foglalkozott, valamint az egészségügyi személyzettel is, hogy elkerüljék a kiégést. Az ápolónő, akivel aznap reggel beszélgetnie kellett, éppen Mariót készítette elő a sokadik idegsebészeti műtétjére.

A kisfiú koraszülött volt, nyitott gerinccel, agykamratágulattal, görbe lábakkal szü-

Máltai Szeretetszolgálat

Fényterápiás szoba Gödön

Fényterápiás szobát alakítottak ki a Magyar Máltai Szeretetszolgálat gödi Gondviselés Házában a Samsung SDI támogatásával. A Snoezelen-szoba új lehetőségeket nyit a súlyos és halmozott fogyatékossgal élő emberek fejlesztésében, fizikai és érzelmi állapotának javításában.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat küldetése, hogy a Gondviselés Házában olyan otthont teremtsen, ahol az értelmileg sérültek méltó körülmények között élhetnek, és

megkaphatják mindazt a segítséget, ami a zavartalan életvitélükhöz szükséges.

A súlyos és halmozott fogyatékossgal élők ellátásában nagy szerepet kap a szenzomotoros fejlesztés, melynek egyik eszköze a Snoezelen-terápia. A terápiás foglalkozásokon fejlődik az érzelmi biztonság, javul a szem-kéz koordináció és a szemkontaktus kialakítása. A különböző irányból jövő hang- és fényingerek

nagy szerepet kapnak a figyelem fejlesztésében.

„A fényterápiás szobának köszönhetően újabb lehetőségek nyílnak a speciális kezelésre szoruló lakóink ellátására, és ezzel az otthonban végzett szakmai munkánk is gazdagabbá válik. Elsősorban mégis azért vagyunk hálásak, mert változatosabbá tehetjük a gödi Gondviselés Házában élő fogyatékos emberek mindennapjait” – mondta *Morva*

Emília, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közép-magyarországi régiójának vezetője.

Magyarország egyik legnagyobb vállalata, a Samsung SDI számára fontos a társadalmi felelősségvállalás, az olyan kezdeményezések támogatása, amelyek értéket teremtenek, és segítenek a rászorulókon.

Forrás: Magyar Máltai Szeretetszolgálat Fotó: Kovács Bence

Az Egri Főegyházmegye legrangosabb kitüntetése

Kuklay Antal kapta meg elsőként a Pyrker-díjat

A Pyrker-díjat 2020-ban alapította az Egri Főegyházmegye Felsőöri Pyrker János László pátriárka-érsek, az egyházmegye 71. főpásztora, az MTA tiszteletbeli tagja, a művészetek mecénása, a szegények, elesettek állhatatos pártfogója emlékére. Az elismerést elsőként Kuklay Antal kanonok vehette át, aki nyugállományban él Mátramindszenten.

Az Egri Főegyházmegye legrangosabb kitüntetése a Jézus Krisztus evangéliumát hitelesen megélő és tevékenységükkel a főegyházmegye küldetését támogató személyeknek adományozható. A díj átadása alkalmból december 2-án *Ternyák Csaba* egri érsek így köszöntötte a kitüntetettet:

„Kuklay Antal főszékesegyházi kanonok, címzetes prépost, nyugalmazott plébános 1932. június 13-án a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Csap községben született. Életrajzát, műveit, a vele készült interjúkat, a róla szóló írásokat áttekintve olyan életmű bontakozik ki előttünk, amelyre méltán lehetünk büszkék. Hálásak vagyunk Istennek azért, hogy Tóni atya évtizedekig az Egri

Főegyházmegye papjaként szolgált, és ma is közöttünk él.

Kuklay atya kiváló teológus, könyvtáros, művészettörténész, érzékeny lelkiületű Pilinszky-szakértő. Verselemzései több kiadásban is megjelentek. Életével bizonyította, hogy a leghelyetlenebb helyeken és élethelyzetekben is lehet Istent dicsőítve élni és dolgozni. 1956-os meghurcolása, a börtönévek és a gyári segédmunka után hozta létre a Szent Erzsébet Házat, ami otthont ad a Sárospataki Római Katolikus Egyházi Gyűjteménynek, melynek Tóni atya a gyűjtője, feldolgozója és vezetője is volt. Együttműködésével valósult meg a Sárospataktól Kassáig tartó Szent Erzsébet-út, amelyen a zarándok egy belső utat is bejárhat, befo-

gadva az egyházmegyénkben született *Árpád-házi Szent Erzsébet* üzenetét.

1973-ban kapott plébánosi kinevezést Körömben, ahol a Sajó-híd lábánál, az egykori pálos szerzetesek fogadójában különös világot teremtett. Templomot épített Sajóhídvég, Kiscséc és Kesznyéten településeken.

kiadványából kaphatunk átfogó képet.

Harmincnyolc évi körömi plébánosi szolgálata alatt jól előkészítette, hogy a verbis szerzetesek folytassák és továbbfejlesszék a missziós munkát. Időközben egyházi fenntartásba került az általános iskola, amelynek

Fontosnak tartotta azt is, hogy az ónodi országgyűlés emlékére létrejöjjön a Rákóczi-emlékpark.

Plébániáján előadásokat, táborokat, foglalkozásokat szervezett, a helyieket, a városi fiatalokat és művészeket is bevonva a nevelő, lélekmentő munkába. Utat mutatott és jövőt adott sok hátrányos helyzetben élő embernek. Emellett bontakoztatta ki irodalmi munkásságát, amelyről több kiadást megért köteteiből és a *Folia selecta* időszak

épülete ma már kicsinek bizonyul, az Egri Főegyházmegye hamarosan új iskola építését kezdi meg.

2011-ben nyugállományba került, ám azóta is aktívan tevékenykedik új lakhelyén, Mátramindszenten, ahol kezdeményezésére 2007-ben elkészült a recski büntetőtábor barakkjának mintájára a Barakk-kápolna. A még élő egykori rabok évente több alkalommal összegyűlnek ott, és hálát adnak Istennek a szabadulásukért.

A 2020-ban alapított Pyrker-díj az Egri Főegyházmegye legrangosabb elismerése. Első alkalommal egyházmegyénk kiemelkedően hiteles képviselője, Krisztus arcát tükröző hitvallója, Kuklay Antal főszékesegyházi kanonok részesül ebben az elismerésben. Köszönjük példás papi és tudós életművét. Jó egészséget és Isten áldását kérjük további életére.”

Forrás: Egri Főegyházmegye Fotó: Merényi Zita